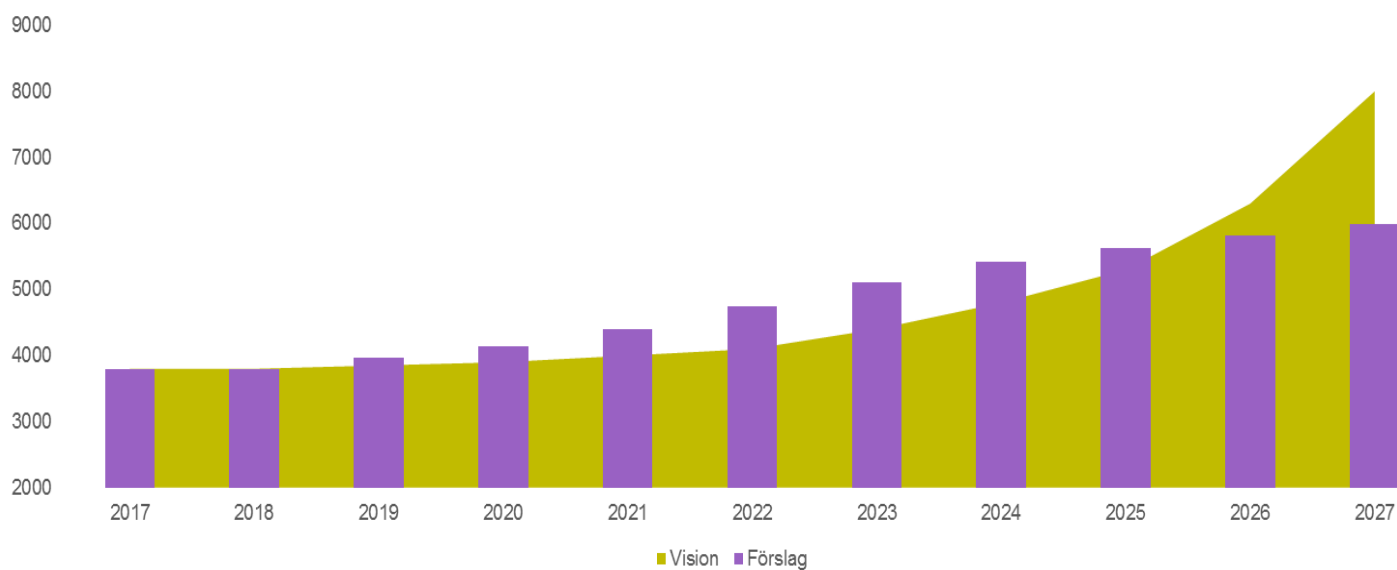

Färdplan för fördubblat antal studenter – remissunderlag

Syfte och målgrupp

Denna rapport utgör färdplan för det fortsatta arbete som kan behövs till att uppfylla SLU:s vision om fördubblat antal studenter. Här ingår ett antal åtgärder inom olika områden och en översiktlig tidsplan. Rapporten är sammanställd av fördubblingsprojektgruppen och reviderad enligt utbildningsnämndens ställningstaganden den 11 december 2018. Flera åtgärder kräver vidare utredning och/eller remissförfarande innan beslut om genomförande. Observera att ett förslag har tidigare svarsdatum än de övriga remissförslagen, se sid 2-3.

Målgruppen för rapporten är de inom SLU och studentkårerna som behöver underlag för sina ställningstaganden i remissvaren. Extern intressenter kommer att få ett separat material inför den dialog som planeras under våren 2019.

Sammanfattning

Åtgärderna i färdplanen kan bidra till att uppfylla visionen för SLU:s utbildning på grundnivå och avancerad nivå om att inom en tioårsperiod fördubbla det totala antalet antagna studenter, attrahera flera kvalificerade sökande per utbildningsplats samt att studenterna ska spegla mångfalden i Sveriges unga befolkning.

Åtgärderna avser såväl nya som befintliga program och kurser, påverkar både förutsättningarna för och genomförandet av utbildningarna samt är avsedda att implementeras på både kortare och längre sikt:

- Nya målgrupper av studenter
- Nya program och kurser
- En fullständig Bolognaanpassning av långa yrkesutbildningar
- Attraktivare lärarkarriärer
- Ny pedagogik och teknik
- Utveckling av lär- och campusmiljöer
- Nya namn på utbildningar och SLU
- Nya marknadsföringsstrategier
- Andra insatser för ökad genomströmning

Remiss

Punkterna nedan är numrerade på samma sätt som i rapporten.

Studentstödjande aktiviteter:	OSA
1. Pilotprojekt under tre år med utökad studiestödjande verksamhet (till exempel amanuenser) som hjälper studenterna att uppnå resultat inom grundläggande kurser på några utvalda program.	2019-03-29
2. Pilotprojekt under tre år med utökad studievägledning för några utvalda program, där studenterna aktivt coachas till en utveckling som svarar mot deras intresse och uppnådda resultat.	2019-03-29
3. Specifika förkunskapskrav tas bort för kurser inom utvalda masterprogram som pilotprojekt under tre år.	2019-03-29
Remissvaren bör beskriva och motivera inom vilka program eller ämnen som satsningarna 1-3 bäst skulle gagna verksamheten.	
Allmänna principer för SLU:s programutbud:	OSA
4. Varje kandidatprogram <i>ska</i> ge behörighet till minst ett av SLU:s egna mastersprogram. Varje 3-årigt yrkesprogram <i>bör</i> ge behörighet till minst ett av SLU:s egna mastersprogram.	2019-03-29
5. SLU:s programutbud består av minst lika många masterprogram som program på grundnivå.	2019-03-29
6. Allt för små utbildningsvolymmer riskerar medföra ekonomiska och kvalitetsmässiga nackdelar. Därför bör följande gälla i normalfallet: <ul style="list-style-type: none"> • Ett program på avancerad nivå bör ha minst 30 nybörjarplatser. • Ett program på grundnivå bör ha minst 50 nybörjarplatser. Det möjliggör viss valbarhet bland kurser, främst under utbildningens senare del. 	2019-03-29

Bolognaanpassning av långa yrkesutbildningar:	OSA
22. Istället för 5-åriga jägmästar- och agronomprogram erbjuder SLU 3-åriga kandidatprogram och 2-åriga masterprogram från och med 2020: <ul style="list-style-type: none"> • Varje nybildat kandidatprogram bör ge platsgaranti till minst ett masterprogram (vid första antagningsomgången efter avslutad kandidatutbildning). • Jägmästar- och agronomexamina är möjliga för dem som uppfyller kraven. • Systemet med eventuell platsgaranti ska omprövas efter fem år, det vill säga inför antagningen 2025. 	2019-02-05
Examenskrav:	OSA
25. Remissvaren bör ange argument för det förslag till krav för jägmästar-examen respektive agronomexamen som bäst gagnar yrkenas framtida utveckling.	2019-03-29
26. Remissvaren bör ange eventuella uppfattningar om praktikkrav för jägmästarexamen respektive agronomexamen.	2019-03-29
Huvudområden, förkunskaper och progression:	OSA
27. På grundnivå ska generella ämnen/huvudområden prioriteras, det vill säga SLU bör följa vad som är vanlig praxis i den nationella tillämpningen.	2019-03-29
28. På avancerad nivå inrättas nya ämnen/huvudområden i de fall det anses relevant, till exempel om det är viktigt att precisera ett huvudområde. Relationen till forskarutbildningens ämnen och forskningsämnen bör beskrivas.	2019-03-29
Remissvaren kan innehålla kommentarer till användning av generella ämnen/huvudområden vs så kallade paraplyämnen samt användning av dubbelklassning med mera.	2019-03-29
Fortsatt beredning och beslut:	OSA
55. Nya program behöver utlysas under minst tre år innan deras studentattraktivitet kan utvärderas.	2019-03-29

Innehåll

Remiss.....	3
1 Inledning.....	6
1.1 Uppdrag och utgångspunkter.....	6
1.2 Arbetsprocess.....	7
1.3 Projektorganisation.....	8
1.4 Begrepp.....	8
2 SLU och omvärlden.....	9
2.1 SLU:s studenter och utbildningar.....	9
2.2 Utbildningens kvalitet.....	12
2.3 Utbildningens resurser.....	14
2.4 Internationell utblick mot europeiska motsvarigheter – utbildningens struktur.....	17
2.5 Trender på arbetsmarknaden.....	18
3 Fler studenter.....	19
3.1 Alla studenter.....	19
3.2 Nya studentgrupper.....	20
4 Attraktivare utbildningar.....	22
4.1 Innehållsmässig utveckling.....	22
4.2 Nya utbildningar.....	22
4.3 Nya kandidat- och masterprogram.....	27
4.4 Yrkesutbildningar.....	28
4.5 Behörighetsgivande förutbildning.....	29
4.6 Nya kurser och kurspaket.....	30
4.7 Utbildningsstruktur/ramar.....	32
4.8 Huvudområden, förkunskaper och progression.....	37
5 Attraktivare lärar- och forskarkarriärer.....	39
5.1 Lärarkarriären inom SLU.....	39
5.2 Särskilda läraranställningar.....	40
5.3 Pedagogisk förstärkning.....	42
6 Attraktivare miljöer.....	44
6.1 Undervisningslokaler och -utrustning.....	44
6.2 Bostäder och campusmiljöer.....	44
7 Hur ska vi nå nya studentgrupper?.....	46
7.1 Förändrade resurser till och organisation av studentrekryteringen.....	46
7.2 Namn på universitetet.....	47
7.3 Namn på utbildningar.....	47
7.4 Tidigare studenter.....	48
8 Kommande remissrunda och tidplan för fortsatt arbete.....	49
8.1 Remissbehandling.....	49
8.2 Tidplan.....	50
Bilageförteckning.....	52
Appendix: Begrepp.....	53

1 Inledning

1.1 Uppdrag och utgångspunkter

Projektplanens utgångspunkter är att fler utbildade inom SLU:s ansvarsområden behövs för att Sverige ska klara omställningen från en fossilbaserad ekonomi till en cirkulär och biobaserad ekonomi och en i övrigt hållbar utveckling. Fler utbildade vid SLU behövs för att kunna

- leda framtidens hållbara nyttjande av djur och biologiska naturresurser i såväl ett svenskt som ett globalt perspektiv,
- utveckla de gröna näringarna mot produktionssystem anpassade till ett hållbart, fossilbränslesnålt samhälle och en cirkulär biobaserad ekonomi,
- bidra till att målen för svensk livsmedelsstrategi, nationella skogsprogrammet och svensk landsbygdsolitik nås
- medverka till en hållbar stadsutveckling och till djurs och människors hälsa och livskvalitet,
- förstärka möjligheterna i det livslånga lärandet och
- bidra till att FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, nås.

SLU:s vision är därför att inom en 10-årsperiod ska universitetet ha

- 1) fördubblat totala antalet antagna studenter,
- 2) flera kvalificerade sökande per utbildningsplats samt
- 3) en studentpopulation som speglar mångfalden i Sveriges unga befolkning.

Att uppnå en ökad utbildningsvolym är också angeläget för SLU som universitet; för att få en bättre balans mellan verksamheterna och ett bredare rekryteringsunderlag för forskarutbildningen inom SLU:s unika ämnen. Med fler studenter som bär utbildningens fasta kostnader frigörs en ökad andel resurser till själva undervisningen.

Syftet med detta projekt är att utveckla en färdplan för hur SLU kan gå från vision till verklighet, se projektplanen i bilaga1. Det gäller främst övergripande frågor om utbildningarnas struktur, innehåll och genomförande, men även resursmässiga förutsättningar uppmärksammas.

I projektplanen konstateras att det är en lång process att fördubbla antalet studenter vid SLU. I detta projekt ligger fokus på de principiella ställningstaganden som behövs under hösten 2018 och det programutbud som behöver finnas på plats till hösten 2020. Sedan följer en fortsatt utveckling som behöver pågå under flera år fram till SLU:s 50-årsjubileum 2027.

1.2 Arbetsprocess

Arbetet med att ta fram detta förslag till färdplan har bedrivits i en öppen process inom SLU där dialog och medverkan från anställda och studenter har välkomnats i olika former. I bilagor 2-7 beskrivs genomförda aktiviteter och sammanfattas de förslag och synpunkter som framförts i olika möten under färdplansprojektet. Inspel välkomnades också till en förslagslåda i Canvas, som var öppen från mitten av september till och med den sista oktober 2018 för alla anställda och studenter. Ungefär 100 förslag och synpunkter lämnades till förslagslådan. Alla bidrag i det forumet finns tillgängliga [här](#). Dessutom har programnämnderna gjort inspel, se bilagor 8-11.

Vid prioriteringen av färdplanens åtgärder har effekten på studentantal i förhållande till resursbehov bedömts. Åtgärder med stor effekt till liten kostnad har prioriterats före åtgärder med liten effekt till stor kostnad. Principen kan dock vara svår att tillämpa. För det första är resursbehovet ofta större för åtgärder som förväntas ge relativt stor effekt, jämfört med mer begränsade insatser. Till exempel ger ett nytt utbildningsprogram vanligtvis större effekt på antalet studenter än några enskilda, nya kurser, men är ett betydligt större åtagande för SLU. Slår satsningen inte väl ut är avvecklingstiden för ett program avsevärt längre än för kurser.

För det andra saknas ofta säkra underlag både för att bedöma åtgärders påverkan på studentantal och på resursbehov. Beräkningar av studentvolymens utveckling i nya utbildningar baseras på antaganden om antal utbildningsplatser och nybörjarstudenter, samt genomströmningsdata från nuvarande utbildningar. För vissa åtgärder som syftar till att öka fyllnadsgraden och kvarvaron i nuvarande program och kurser, baseras beräkningen av volymökningarna på osäkra antaganden.

Flera åtgärder kräver vidare utredning och/eller remissförfarande innan beslut om genomförande, och därefter behöver genomförandet konkretiseras. De resursinsatser som anges i färdplanen avser i vissa fall initiala åtgärder som behöver följas av ytterligare satsningar för den fortsatta utvecklingen. Det gäller särskilt vid etableringen av nya program.

Färdplanen innehåller en översiktlig tidplan för det fortsatta arbetet, vilken ska utvecklas vidare under våren 2019 (avsnitt 8). Åtgärderna i färdplanen sträcker sig ofta över flera år. Att etablera nya utbildningar tar lång tid; efter planering och beslut följer implementering, eventuell anpassning och fortsatt uppbyggnad innan det nya upplägget är fullt funktionellt. Färdplanen beräknas dessutom inte nå visionens fördubblade studentantal till 2027, vilket medför ett behov av halvtidsavstämning och nya/förstärkta åtgärder under det fortsatta arbetet.

1.3 Projektorganisation

Den hittillsvarande projektorganisationen framgår av projektplanen. Projektgruppen för färdplansprojektet har haft följande sammansättning:

- Kristine Kilså, utbildningsledare, LTV-kansliet
- Maria Orved, enhetschef, utbildningsavdelningen
- Gabriella Persdotter Hedlund, utbildningsledare, NJ-kansliet
- Gabriella Snöberg, vice ordförande 2018 i SLUSS
- Jonathan Sohl, kommunikatör, kommunikationsavdelningen
- Johan Torén, utbildningshandläggare, planeringsavdelningen, *projektledare*

Helena Eklund Snäll, Olof Ingesson, Linda Lundberg och Joakim Ögger, samtliga vid planeringsavdelningen, har bidragit med underlag och analyser.

1.4 Begrepp

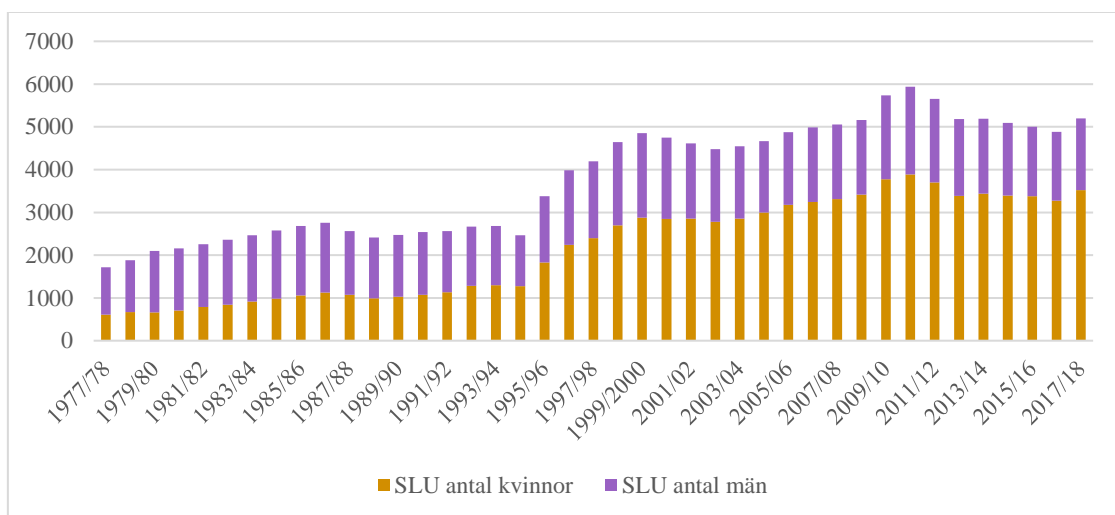
I appendix definieras vissa begrepp och förkortningar som används i denna rapport.

2 SLU och omvärlden

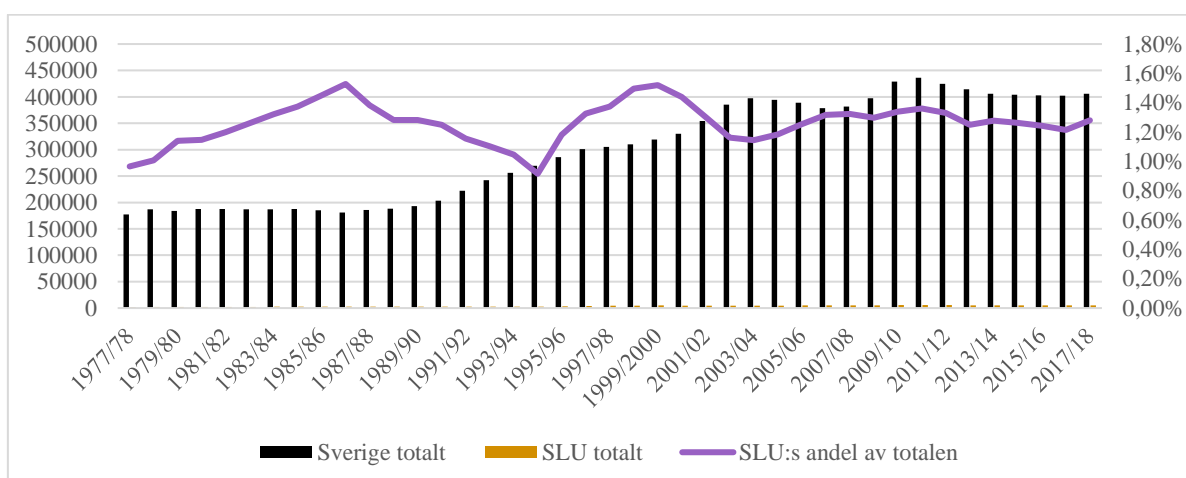
2.1 SLU:s studenter och utbildningar

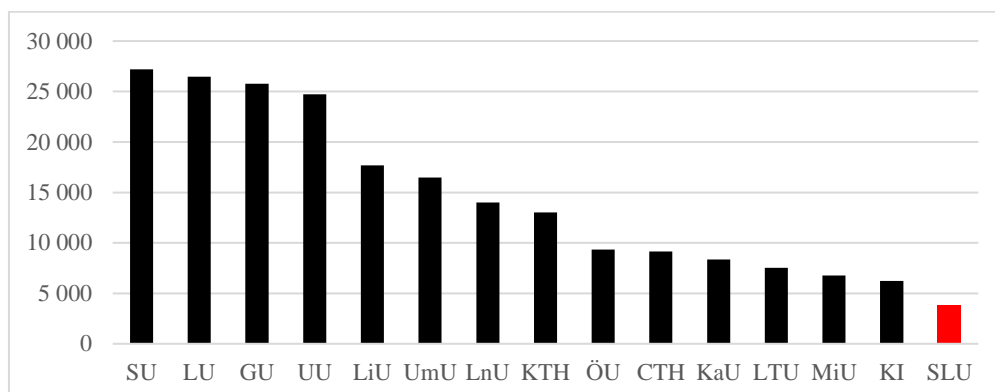
Här beskrivs SLU:s nuvarande utbildning och studentpopulation ur några olika aspekter. SLU har fördubblat sitt studentantal en gång tidigare; från ca 2500 studenter per år fram till mitten av 1990-talet upp till ca 5000 studenter per år sedan sekelskiftet 2000, se figur 2.1.1. Samtidigt har antalet studenter på nationell nivå ökat på liknande sätt, vilket medför att SLU:s andel av högskolestudenterna i Sverige har pendlat mellan 1,0 och 1,5 %, se figur 2.1.2. SLU är ett av de minsta universiteten i Sverige, mätt i studentvolym, se figur 2.1.3.

Figur 2.1.1: SLU:s studentpopulation (antal registrerade studenter) (källa: UKÄ)

Figur 2.1.2: Sveriges studentpopulation (antal registrerade studenter) och SLU:s andel därav (%) (källa: UKÄ)

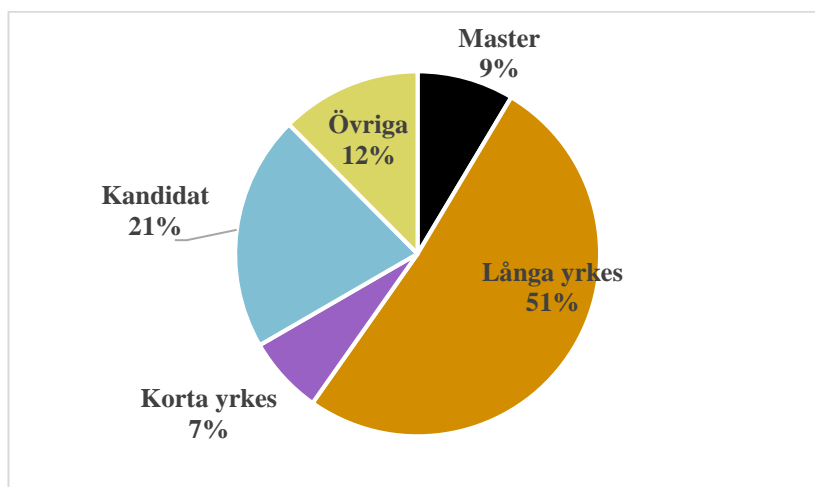
Figur 2.1.3: Universitetens¹ studentvolym (HST) läsåret 2017/18 (källa: UKÄ)

Programutbildningarna dominerar inom SLU:s utbildning på grund- och avancerad nivå. Följande uppgifter avser utbildningsutbudet vid antagningen 2018:

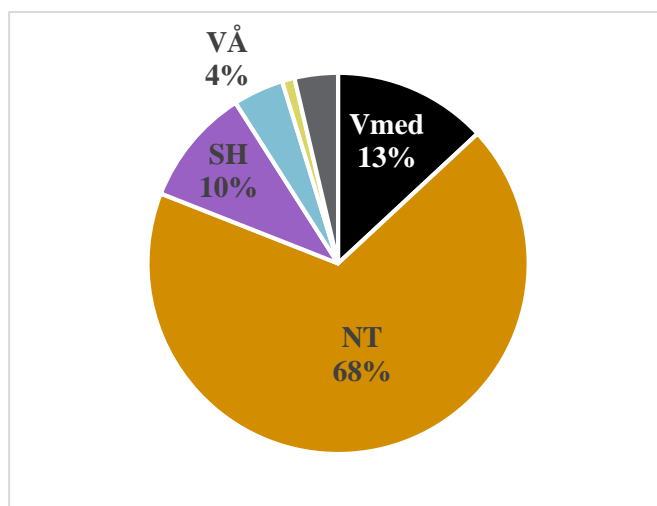
- 11 långa yrkesexamensprogram (5 – 5,5 år), varav två tillsammans med Uppsala universitet
- 3 korta yrkesexamensprogram (3 år)
- 8 kandidatprogram (3 år), varav 4 även möjliggör yrkesexamen
- 20 masterprogram (2 år), varav 3 i nationella samarbeten och 3 i internationella samarbeten
- Basår/basterminer vid flera orter
- Tilläggsutbildning för utländska veterinärer
- Fristående kurser

Volymmässigt är det de långa yrkesutbildningarna som dominerar: hälften av SLU:s helårsstudenter (HST) kommer idag från ett utbildningsprogram som är fem år eller längre, se figur 2.1.4.

¹ Universitetsakronymerna: CTH = Chalmers tekniska högskola, GU = Göteborgs universitet, KaU = Karlstads universitet, KI = Karolinska institutet, KTH = Kungliga Tekniska högskolan, LiU = Linköpings universitet, LnU = Linnéuniversitetet, LTU = Luleå tekniska universitet, LU = Lunds universitet, MiU = Mittuniversitetet, SU = Stockholms universitet, UmU = Umeå universitet, UU = Uppsala universitet, ÖU = Örebro universitet

Figur 2.1.4: HST per per programtyp 2017 (källa: Lins)

Utbildningens ämnesmässiga innehåll domineras av naturvetenskap och teknik, se figur 2.1.5. Med utgångspunkt i kursernas ämnesklassning och ämnenas tillhörighet i utbildningsområden utgör 2/3 av utbildningen naturvetenskap/teknik. I samband med införandet av nytt resursfördelningssystem har programmens innehåll analyserats på kursnivå som ett led i den resursmässiga klassificeringen. Det resulterar i en större andel samhällsvetenskap och mindre andel naturvetenskap/teknik, se tabell 2.2.1. I resursfördelningssammanhang separeras även en designdel från naturvetenskap/teknik. Övrigt område utgör inte längre ett begrepp i SLU:s interna resursfördelning.

Figur 2.1.5: HST per utbildningsområde i kursklassningen (2017) (källa: Lins)
Utbildningsområdena definieras i tabell 2.2.1.

Tabell 2.2.1: Sammanfattning av studentvolym och resurstilldelning per utbildningsområde (egen beräkning)

Utbildningsområde	Kursklassning (2017)	Resursfördelning (2019)	
	Andel HST	Andel HST	Andel kr
Samhällsvetenskap/humaniora (SH)	10 %	32 %	19 %
Naturvetenskap/teknik (NT)	68 %	50 %	51 %
Design (DE)	*	5 %	11 %
Vård (VÅ)	4 %	1 %	2 %
Veterinärmedicin (Vmed)	13 %	12 %	17 %
Övrigt område	5 %	-	-
Summa	100 %	100 %	100 %

*) Utbildning inom design ingår i NT vad gäller kursklassning.

För närvarande har SLU ett utbildningsuppdrag som uppgår till 12 000 HST över en treårsperiod (2016-2018). Externa faktorer – som högkonjunktur och små årskullar i lämplig ålder – såväl som interna faktorer i form av en eftersläpning ifrån tidigare nedskärningar i grundutbildningsanslaget, är troliga orsaker till att SLU inte riktigt nått nuvarande utbildningsuppdrag.

SLU:s utbildning och studentpopulation beskrivs med flera nationella nyckeltal i promemorian Omvärldsanalys – indikatorsuppföljning 2018, se bilaga 12. Studenternas bakgrund analyseras i en tioårsjämförelse av SLU:s studenter 2007 och 2017, se bilaga 13.

2.2 Utbildningens kvalitet

SLU:s strategi för 2017-2020 slår fast att det är avgörande för universitetets framtid att utbildningarna har hög kvalitet och samhällsrelevans. Detta gäller för såväl befintliga som nya utbildningar. Från fördubblingsprojektets perspektiv är utbildningar av hög kvalitet en viktig faktor både för att framgångsrikt lyckas rekrytera nya studenter till SLU och för att lyckas behålla dem som redan hittat hit.

För att SLU ska kunna erbjuda utbildningar med hög kvalitet behöver en kultur som innebär kontinuerlig och strategisk utveckling och förbättring stödjas. Det är utgångspunkten i SLU:s kvalitetssäkringssystem² som är i drift sedan 2017, och vilket har tagits fram för att svara mot såväl det egna behovet av kvalitetsuppföljning

²För en beskrivning av principerna bakom kvalitetssäkringssystemet respektive implementeringen av detsamma, se ”Ramverk för kvalitetsarbete inom SLU:s utbildningar” (SLU.ua 2016.1.1.2-4643) och ”Anvisningar för systematisk kvalitetssäkring av utbildning vid SLU” (SLU.ua 2018.1.1.2-501).

som de krav som det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning ställer. Systemet är utformat för att vara kvalitetsdrivande inom alla delar av utbildningsprocessens faser och omfattar såväl kärnverksamheten (institutioner och fakulteter) som universitetsadministrationen.

Förenklat bygger SLU:s kvalitetssäkringssystem, som har en sexårig cyklicitet, på en genomlysning av varje utbildning i form av en nulägesanalys som tas fram av ansvarig programnämnd och som, tillsammans med andra underlag, behandlas under en så kallad kvalitetsdialog med representanter för berörd programnämnd, utbildningsnämnden och SLUSS samt en extern bedömare. Utifrån de samlade underlagen och kvalitetsdialogen fastställer utbildningsnämnden en kvalitetsrapport som innehåller en bedömning av utbildningens kvalitet samt vid behov utvecklingsåtgärder. För att ta om hand identifierade utvecklingsbehov som rör universitetsadministrationen genomförs även kvalitetsdialoger med avdelningar inom universitetsadministrationen.

Även om SLU nu har ett system på plats för systematisk uppföljning av utbildningarnas kvalitet finns det anledning att i det pågående expansionsarbetet proaktivt försöka identifiera tänkbara konsekvenser av en ökad utbildningsvolym på utbildningarnas kvalitet. Tabell 2.2.1 anger möjliga positiva och negativa konsekvenser av en ökad utbildningsvolym i ett kvalitetsperspektiv.

Tabell 2.2.2: Kort analys avseende inverkan av fördubblad utbildningsvolym på utbildningskvaliteten

Möjligheter	Risker
Utbildningens roll inom SLU får större betydelse	Befintliga lärare är för få
Ökade ekonomiska resurser vid större utbildningsvolym	Infrastrukturen räcker inte
Mer resurser till undervisningen när fasta kostnader/student minskar	Det tar tid att rekrytera lärare och anpassa infrastruktur
Flera studenter ger mer campusliv och mer dynamik i studentgrupperna	Kvaliteten sjunker om resurserna inte hinner anpassas efter ökade behov
Flera studenter kan göra studentgrupperna mindre homogena än idag	
Flera studenter kan medföra större konkurrens om platserna varvid duktigare och jämnare studentgruppen kan uppnås	

God kvalitet är viktigt för att studenterna ska välja att slutföra sin utbildning och vara goda ambassadörer för densamma. Om kvarstannandegraden kan höjas innebär det fler helårsstudenter och fler utfärdade examina.

En ökad utbildningsvolym förutsätter ökade resurser för utbildningen (se nedan). Ett större antal studenter medför då att de fasta kostnaderna per student blir lägre varvid mer resurser kan läggas på den faktiska undervisningen och examinationen. Detta förutsätter en förstärkning av lärarkapaciteten, vilket behandlas i avsnittet Attraktiva lärarkarriärer. Vidare måste infrastrukturen räckta till och i vissa fall anpassas till en större utbildningsvolym, se avsnittet Attraktiva miljöer.

2.3 Utbildningens resurser

För att kunna realisera den avsedda fördubblingen av studentvolymen måste SLU tilldelas ett ökat statsanslag, varför SLU:s ledning har inlett diskussioner med Näringsdepartementet. Den processen behöver fortsätta. En viss volymökning kan också förväntas genom fler tredjelandsstudenter som betalar studieavgifter.

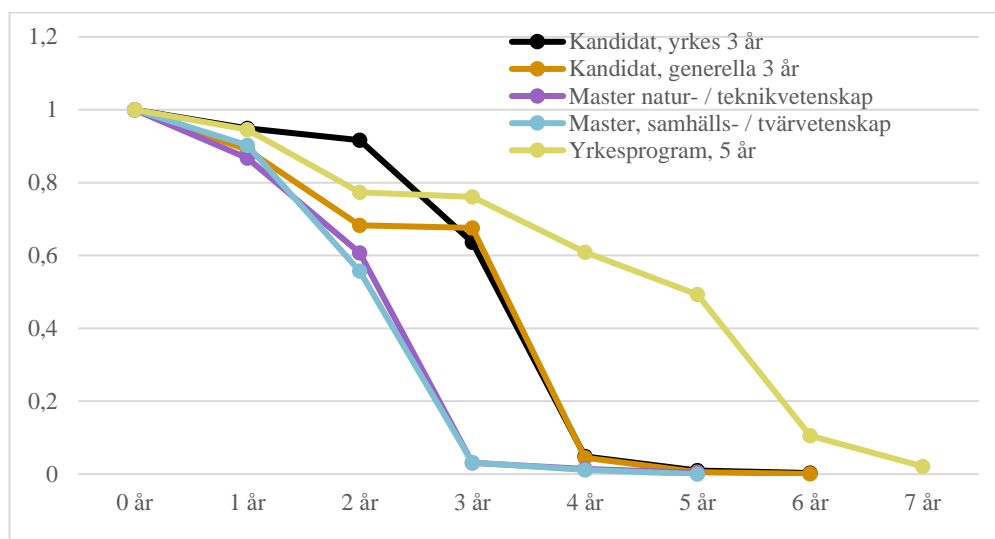
En fördubblad utbildningsvolym förväntas medföra vissa stordriftsfördelar. En översiktlig beräkning indikerar att den årliga avgiften för studentadministration och bibliotekstjänster kan minska med ca 3 tkr per HST om studentvolymen ökar från nuvarande knappt 4000 till 6000 HST. Effekten är dock beroende av hur resursanvändningen utformas när studenterna blir flera och kravet på stöd och service kan förväntas öka.

De ekonomiska effekterna är också beroende av hur utökningen utformas i själva utbildningen. Det mest kostnadseffektiva sättet bör vara att öka genomströmningen, det vill säga att de studenter som antagits även fullföljer sin påbörjade utbildning. Enligt statistik från Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ligger SLU i topp bland svenska lärosäten när det gäller kvarvaron i årskurs 2, se bilaga 12. Det hindrar dock inte att det sker relativt stora avhopp även på SLU:s utbildningar, se figur 2.3.1. Figuren beskriver den genomsnittliga kvarvaron för respektive studieår i form av HST satt i relation till registrerade nybörjare (år 0).

Sammanställningen är gjord för olika typer av program inom SLU och baseras på tre årskullar av berörda program. Enkelt uttryckt har de program som år 2 befinner sig på 0,6 endast 60 % kvar av sina nybörjarstudenter. Observera att alla typer av program har en ”svans” i form av studenter som återkommer efter den nominella studietiden för att fortsätta/slutföra sina studier.

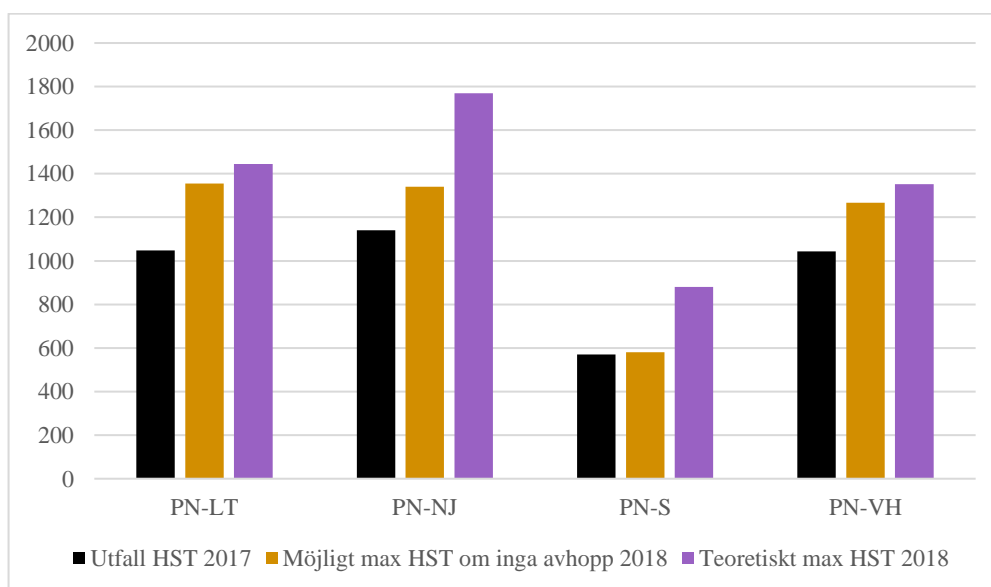
Här finns en förbättringspotential tack vare att det finns metodik för att tidigt upptäcka och förebygga avhopp (så kallade *Early Warning Systems*). Observera att figur 2.3.1 endast anger andelar för olika typer av program. Den volymmässigt största potentialen finns i de långa yrkesutbildningarna eftersom de omfattar många studenter under relativt många år. Förbättringar i början av de långa programmen kan ge ökad kvarvaro under de kommande studieåren.

Figur 2.3.1: Genomsnittlig kvarvaro (andel) för olika typer av program inom SLU (källa: Lins)

En annan kostnadseffektiv åtgärd är att arbeta för att fylla alla platser i de utbildningar som redan ges. De åtgärder som beskrivs i avsnitt 7, Hur ska vi nå nya studentgrupper? syftar även till att öka fyllnadsgraden i befintliga utbildningar. Potentialen för detta beskrivs översiktligt i figur 2.3.2. Staplarna till vänster utgör referenspunkter i form av faktiskt utfall i antal helårsstudenter (HST) för 2017 inom respektive programnämnd. Mittenstaplarna visar maximalt antal HST som skulle uppnås om de studenter som antogs 2018 genomförde sina utbildningar utan något avhopp. Staplarna till höger visar teoretiskt maximalt antal HST om alla nybörjarplatser som erbjöds 2018 fylldes med studenter som genomförde sina utbildningar utan något avhopp.

Figur 2.3.2 Potentialen vid fyllda program och ingen avhopp (egen beräkning)

Det ska noteras att antalet nybörjarplatser är ett planeringstal som i vissa avseenden mer visar önskad än möjlig studentvolym. Med den reservationen, kan figur 2.3.2 ändå tolkas som att det inom programnämnd PN-LT och PN-VH finns störst potential i att få fler antagna studenter att stanna kvar i utbildningen. För PN-NJ och PN-S framstår det däremot som att den största potentialen ligger i att öka fyllnadsgraden för programmen. Det dock svårt att bedöma vilken resursinsats som krävs för att nå påtagliga resultat.

En utgångspunkt för fördubblingsprojektet är att det krävs åtgärder enligt ovan för att öka både fyllnadsgraden och kvarvaron i befintliga program samt utveckling av nya program och kurser för att nå nya studentgrupper. För att nya utbildningar ska bli långsiktigt ekonomiskt hållbara kommer samläsning mellan olika program och studentgrupper att behövas även i framtiden. Den första utmaningen är att utveckla utbildningsplaner som möjliggör samutnyttjande av kurser och andra undervisningsresurser. Därför behöver programutvecklingen koordineras, se avsnitt 8, Kommande remissrunda och tidsplan för fortsatt arbete. Sedan följer utmaningen att operationalisera kursgenomförandet så att det blir relevant och givande för de olika grupper som deltar.

Tabell 2.3.3 visar en uppskattning av möjlig HST-ökning till år 2027 beräknad utifrån ökad fyllnadsgrad och större kvarvaro samt start av ett antal nya program. För dessa är kvarvaron och fyllnadsgraden uppskattade baserad på hur det ser ut för befintliga program i dagsläget. Med de i tabellen angivna antagandena om var expansionen sker skulle denna volymökning medföra ett ökat anslagsbehov till fakulteterna med cirka 230 mnkr med nuvarande ersättningsnivåer. Med beaktande av resurser även för gemensamma avsättningar uppgår det samlade behovet av anslagsökning till SLU till cirka 250 mnkr.

Tabell 2.3.3 Potentiell volymökning år 2027 (egen beräkning)

Åtgärd	Antal nybörjarplatser	Antal registrerade	Antal HST
Kandidatprogram 1 (på engelska, tyngdpunkt i naturvetenskap)	50	30	70
Kandidatprogram 2 (på engelska, tyngdpunkt i samhällsvetenskap)	50	35	80
Kandidatprogram 3 (tyngdpunkt i samhällsvetenskap)	50	45	104
Kandidatprogram 4 (tyngdpunkt tvärvetenskap)	50	35	80
Masterprogram 1 (tyngdpunkt i naturvetenskap)	30	10	15
Masterprogram 2 (tyngdpunkt i samhällsvetenskap)	30	20	30
Masterprogram 3 (tyngdpunkt i tvärvetenskap)	30	20	30

Åtgärd	Antal nybörjar- platser	Antal regist- rerade	Antal HST
Masterprogram 4 (tyngdpunkt i tvärvetenskap)	30	30	45
Landskapsingenjörprogram - Uppsala (redan beslutat)	30	30	77
Landskapsarkitekt-kandidatprogram - Umeå	30	30	77
Civilingenjörprogram	45	30	107
Fler djursjukskötare (endast ökningen)	+40	+40	102
Fler veterinärer (endast ökningen)	+20	+20	68
Ökad fyllnadsgrad i befintlig utbildning (+ 2 % per år, 2017 basår)			684
Ökad retentionsgrad i befintlig utbildning (+ 1 % per år, 2017 basår)			342
Ökning av fristående studenter (anslagsfinansierade)			190
Ökning av avgiftsfinansierade studenter			90
Summa			2190

2.4 Internationell utblick mot europeiska motsvarigheter – utbildningens struktur

Vid vårt norska systeruniversitet Norges miljø- och biovitenskaplige universitet (NMBU) marknadsförs utbildningar som ger yrkesexamen, till exempel som sivilagronom. Utbildningarna marknadsförs som ”femåriga masterprogram” men är i själva verket uppdelade i kandidat- och masternivå, dvs. fullt Bolognaanpassade. Ett antal kurser som kan ge en yrkesexamen finns specificerade. Yrkesexamina som kan uppnås efter 3+2 år finns huvudsakligen inom agronomi, skogsvetenskap, landskapsarkitektur och teknik.

I Finland (Helsingfors universitet) verkar utbildningen vara upplagd på liknande vis med uppdelning i kandidat- och masternivå. Samma modell har våra partneruniversitet inom ELLS-samarbetet³. De flesta av dessa utfärdar inte yrkesexamina (undantag finns) då yrkesutbildningar ofta ges på yrkeshögskolor. Det är vanligt att samtliga studenter som söker en utbildning kommer in på det valda programmet vilket tar bort behovet av platsgaranti.

³ University of Natural Resources and Life Sciences i Wien, Wageningen University and Research i Wageningen, University of Copenhagen i Köpenhamn, University of Hohenheim i Stuttgart, Warsaw University of Life Sciences i Warszawa, och Czech University of Life Sciences i Prag.

2.5 *Trender på arbetsmarknaden*

Flera aktörer gör arbetsmarknadsprognoser där de analyserar bland annat arbetsgivares behov av kompetens utbildad vid SLU. Statistiska centralbyrån (SCB) och Arbetsförmedlingen prognosticerar årligen kompetensbehovet på den svenska arbetsmarknaden.

Arbetskraftsbarometern (SCB 2017), som bygger på enkätsvar från ett urval arbetsgivare, undersöker kompetensbehovet på arbetsmarknaden just för tillfället. 60 % av de tillfrågade upplever en balanserad tillgång på nyutexaminerade agronomer men en brist på yrkeserfarna. Likaledes upplevs en god tillgång på nyutexaminerade jägmästare, medan tillgången på skogsmästare upplevs som mer bristfällig.

Trender och prognoser 2017; *Arbetsmarknadsutsikterna fram till år 2035 per utbildningsgrupp* (SCB) studerar strömmarna genom utbildningssystemet och ut på arbetsmarknaden, samt förändrade utbildningskrav på olika delar av arbetsmarknaden. Prognosen, som alltså har en mycket lång tidshorisont, konstaterar att det finns risk för överskott på skogsvetenskapligt utbildade, främst som en följd av att examinationen blir betydligt större än pensionsavgångarna. Det finns även en risk för ett visst överskott på agronom- och hortonomutbildade. För veterinärutbildade visar prognosen på ett fortsatt relativt balanserat läge (SCB, 2017).

Arbetsförmedlingen förutspår att det varken kommer att vara brist eller överskott på utbildade inom SLU:s utbildningsområden.

Kontakter med branschorganisationer och arbetsgivare bland de traditionella avnämarna för SLU:s utbildningar ger en helt annan bild. Arbetsgivarna upplever brist på till exempel djursjukskötare, veterinärer, agronomer och jägmästare (Gröna arbetsgivare, 2018), och är allvarligt bekymrade över detta.

Även bland icke traditionella avnämare efterfrågas ofta kompetens från SLU:s områden. *Urban Farmer, Zero Impact Analyst* (analytiker av miljöpåverkan) är exempel på nya yrkestitlar (Chef, 2017), och kompetens inom till exempel miljöområdet efterfrågas dessutom av arbetsgivare inom allt fler och ibland oväntade sektorer i samhället.

I dessa automatiseringens tidevarv omnämns Skogsmästare, enligt rapporten *Vartannat jobb automatiseras inom 20 år* (SSF, 2014), som ett av de yrken som löper minst risk att automatiseras. I övrigt uppmuntrar rapporten bättre och mer flexibla utbildningar som stödjer nya växande företag, främjar rörlighet på arbetsmarknaden och underlättar för arbetsgivarna.

3 Fler studenter

3.1 Alla studenter

Att arbeta mot avhopp och för ökad genomströmning av studenter kan göras på många sätt, till exempel genom:

- Rättvisande marknadsföring som skapar rätt förväntningar
- Stödjande aktiviteter som skapar bra förutsättningar
- Förstärkning av studievägledningen nära utbildningarna
- Säkerställande av bra lärmiljöer och aktiverande undervisningsformer, se avsnitt 5. Attraktivare lärar- och forskarkarriärer
- Förbättring av campusmiljön, se avsnitt 6, Attraktivare miljöer
- Tydliggörande av övergångsregler tidigt i processer med förändringar, se avsnitt 8. Kommande remissrunda och tidplan för fortsatt arbete.

Baserat på inkomna förslag under processen samt lärdomar från projektgruppens och utbildningsnämndens besök på *Wageningen University and Research* samt Chalmers föreslås åtgärder som dels stödjer studenterna mera under studierna, dels ställer större krav på att studenterna själva bedömer om de har förutsättningar för att klara av en given kurs.

Studentstödjande aktiviteter:	UN 2018-12-11
1. Pilotprojekt under tre år med utökad studiestödjande verksamhet (till exempel amanuenser) som hjälper studenterna att uppnå resultat inom grundläggande kurser på några utvalda program. (Planerad resursinsats 500 tkr beslutas senare.)	Remiss
2. Pilotprojekt under tre år med utökad studievägledning för några utvalda program, där studenterna aktivt coachas till en utveckling som svarar mot deras intresse och uppnådda resultat. (Planerad resursinsats 2000 tkr beslutas senare.)	Remiss
3. Specifika förkunskapskrav tas bort för kurser inom utvalda masterprogram som pilotprojekt under tre år.	Remiss

Remissvaren bör beskriva och motivera inom vilka program eller ämnen som satsningarna 1-3 bäst skulle gagna verksamheten.

3.2 Nya studentgrupper

Nya programstudenter

SLU:s programutbud vänder sig till tre typer av studentgrupper (indelad utifrån särskild behörighet) i den svenska gymnasieskolan:

- Studenter med naturvetenskaplig gymnasieutbildning (för tekniskt program krävs att även Biologi 1 valts)
- Studenter från humanistisk, estetisk, ekonomisk eller samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning (som läst Naturkunskap 2, samt Matematik 3b för vissa program).
- Studenter från naturbruksgymnasiet (som läst Naturkunskap 2 eller motsvarande).

I dagsläget finns ingen utbildning vid SLU som vänder sig till dem som saknar Naturkunskap 2. En potentiell målgrupp, där en relativt stor andel inte nödvändigtvis uppfyller kravet på Naturkunskap 2, är de som Ungdomsbarometern kallar miljövänner.

En ny studentgrupp bedöms även vara internationella studenter på kandidatnivå. I dagsläget erbjuder SLU inget engelskspråkigt program på grundnivå. Mot den bakgrunden, och som framgår av inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning⁴, avser utbildningsnämnden att stödja utvecklingen av minst ett kandidatprogram på engelska inom ramen för fördubblingsprojektet.

En ytterligare grupp är de studenter som kan attraheras av distansutbildning.

Fristående studenter

I dagsläget är den absolut största delen av SLU:s utbildningsutbud programbaserat och bör så vara även fortsättningsvis. Dock anser projektgruppen att det finns anledning att skapa ett utbud som attraherar även andra studentgrupper, det vill säga olika typer av fristående studenter. Skälen till att utveckla ett sådant utbud är att

- a) marknadsföra SLU,
- b) bidra till det livslånga lärandet inom SLU:s sektorer/de areella näringarna,
- c) öka antalet HST,
- d) locka hit studenter som börjar/fortsätter att läsa vid SLU, företrädesvis inom program.

⁴ Inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning på grundnivå och avancerad nivå (2019-2023) (SLU.ua.2018.1.1.1-4762)

Fristående studenter är inte en homogen studentgrupp utan olika typer av utbud kan tilltala olika grupper, se vidare avsnitt 4.5, Attraktivare utbildningar, Nya kurser. Dessutom bedöms andra utbildningsformat än campusbaserade heltidsstudier vara nödvändiga. Se vidare avsnitt 5.3, Nya former för undervisning

4 Attraktivare utbildningar

4.1 Innehållsmässig utveckling

Vid utveckling av program och kurser, oavsett om det rör sig om nya satsningar eller vidareutveckling av befintliga utbildningar, är det viktigt att programmets och kursernas ämnesmässiga innehåll utvärderas noggrant. Utvärderingen bör inkludera både arbetsmarknadens och samhällets behov, såväl lokalt och globalt, och inkludera en viss mån av systematisk omvärldsspaning. Studenternas behov av att inom ramen för utbildningen även tillägna sig olika slags generella färdigheter, inklusive internationell och interkulturell kompetens bör också tas i beaktande. Åtgärder för en ökad internationalisering av utbildningen har identifierats i inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning.

I ett vidare perspektiv är det viktigt att kunna omprioritera bland befintligt utbud så inte nya satsningar endast läggs till, utan att även befintliga utbildningar anpassas alternativt läggs ned. I utvecklingen av nya program bör man också komma ihåg att kursinnehåll i befintliga program oftast kan användas i andra program och/eller ”ompaketeras” till nya program eller inriktningar.

Innehållsmässig utveckling:	UN 2018-12-11
4. I samband med programvärdering inom ramen för SLU:s kvalitets- säkringssystem, även utvärdera programmets ämnesmässiga innehåll utifrån omvärldens och samhällets utveckling/behov. ⁵	Beslut
5. Utbildningsnämnden bör vart fjärde år göra en analys av om SLU:s totala utbildningsutbud är adekvat både i förhållande till SLU:s egna prioriteringar och till omvärldens behov, vilket sker i samband med SLU:s strategiarbete.	Beslut

4.2 Nya utbildningar

Förutom de nya kandidat- och masterutbildningar som har föreslagits som en konsekvens av att Bolognaanpassa agronom- och jägmästarprogrammen, har ett stort antal förslag på andra kandidat- och masterprogram inkommit. Flera speglar en specifik forskningskompetens, medan andra är mera tvärvetenskapliga förslag. En del innebär en dubblering av kandidatdelen av befintliga långa yrkesprogram till andra campus, och i vissa fall föreslås snarlika program som befintliga men på andra campus än i

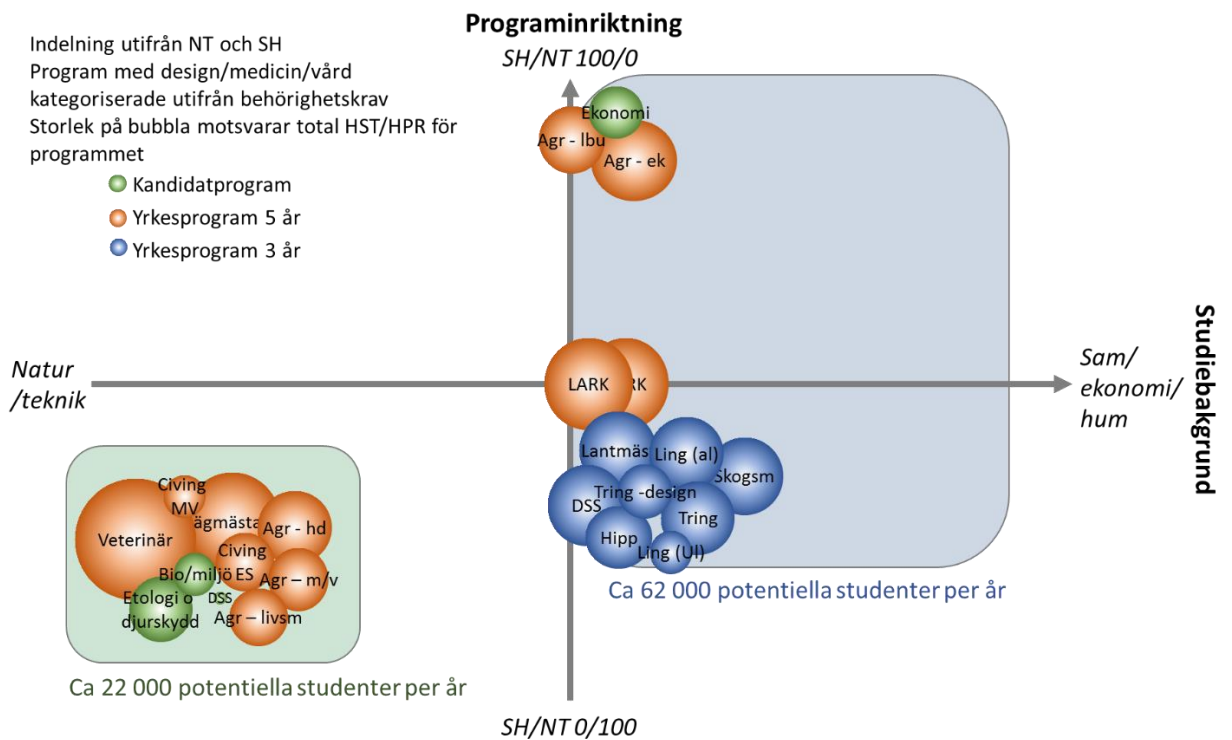
⁵ Jämför nuvarande standard i Ramverk för kvalitetsarbete inom SLU:s utbildningar: SLU:s utbildningar har god anknytning till forskning och samhälle. SLU:s verksamhetsidé är tydlig i alla utbildningar. Varje utbildning är utformad så att studenterna ges förutsättningar att nå examensmålen. Perspektiv på hållbar utveckling är integrerat i alla utbildningar, liksom ett jämställdhetsperspektiv och ett internationellt perspektiv. Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.5, ESG 1.6, ESG 1.9, HL 1 kap 3§, HL 1 kap 5§, HL 1 kap 8§, HL 1 kap 9§, FSLU bilaga 2:examensordning.

nuläget. I dessa fall bör UN överväga att föreslå omarbetning av nuvarande eller utveckling av nya campusoberoende program. Påfallande många förslagsställare ger uttryck för att ny teknik kan underlätta för SLU att ta vara på sina resurser på bästa sätt (ortsövergripande, campusoberoende etcetera).

Flera varnar (på goda grunder) för att det kan bli dyrt att utveckla nya program/kurser på ett allt för diversifierat och ej koordinerat sätt. Det finns även utmaningar med allt för omfattande samläsning mellan olika program. Generellt sett är det viktigt att alla program har en egen "identitet" som kan kommuniceras. En koordinering behövs i det fortsatta utvecklingsarbetet, se avsnitt 8, Kommande remissrunda och tidplan för fortsatt arbete.

Figur 4.2.1 åskådliggör hur spridningen av SLU:s befintliga programutbud (grundnivå) förhåller sig till studenternas gymnasiebehörighet, och därmed vilka områden som har potential att attrahera nya studentgrupper.

Figur 4.2.1: SLU:s befintliga programutbud i förhållande till förkunskapskrav

Tabell 4.2.2 är en lista över alla befintliga program (förutom agronom- och jägmästarprogram), samt alla inkomna förslag, inklusive Bolognaanpassning av agronom- och jägmästarprogram. I denna tabell är programmen uppdelade i grova kategorier, för att åskådliggöra inom vilka områden SLU redan har ett stort utbud och inom vilka det finns behov av att prioritera bland inkomna förslag och befintliga program. Observera att tabellen inte visar vilka möjligheter som finns för att kombinera kandidat- och masterprogram.

I tabell 4.2.2 kategoriseras befintliga (svart, *) och föreslagna program uppdelade enligt innehåll och nivå. I **blått och markerade med ♦** finns program som är föreslagna som en konsekvens av Bolognaanpassning av agronom- och jägmästarprogrammen, i **orange och markerade med ○** finns alla andra inkomna förslag. Program inom parentes är europeiska samarbeten där studenterna läser ett fåtal kurser vid SLU.

Tabell 4.2.2: Befintliga och föreslagna program uppdelat enligt en grov kategorisering av innehållet och nivå

Innehåll	Grundnivå	Avancerad nivå	5-årigt (för närvarande)
Djur	*Djursjukskötprogrammet *Etologi och djurskydd *Sport- och sällskapsdjur *Hippolog ♦Lantbrukets djur (agronom grund)	*Animal science *(European Master in Animal breeding) ○One health/djurvälfärd ♦Husdjursvetenskap: agronomfördjupning	*Veterinärprogrammet
Ekonomi	*Ekonomi - hållbar utveckling ○Pol kand (hållbarhet och miljöekonomi) ○Fastighetsmäklare ♦Ekonomi, jordbruk (agronom grund)	*Agricultural economics and management *Agricultural food and environmental policy analysis *Environmental economics and management ○Företagsledning/business management, Green MBA	
Horti- /agrikultur	*Trädgårdsingenjör Odling *Lantmästare ○Hållbar växtproduktion (eng) ♦Mark, växt, miljö (agronom grund) ♦Maten, människan, miljön (agronom grund)	*Agroecology *Horticultural Science *Plant biology for sustainable production ○"Grogrund"/Växtförädling (eng) ○Agricultural science ○Food security in a changing climate	

Innehåll	Grundnivå	Avancerad nivå	5-årigt (för närvarande)
		<ul style="list-style-type: none"> ◆Mark, växt: agronomfördjupning ◆Livsmedel: agronomfördjupning 	
Land/stad	<ul style="list-style-type: none"> *Landskapsingenjör Alnarp *Landskapsingenjör Uppsala ○No waste/Green Cities (eng) ○Landskapsarkitektur Umeå ◆Leva på landsbygden (agronom grund) 	<ul style="list-style-type: none"> *Landscape architect master *Landscape architecture for sustainable urbanisation *Hållbar stadsutveckling *Rural development and natural resource management ○Urban ekologi/hållbara urbana miljöer ○Gender and rural development 	<ul style="list-style-type: none"> *Landskapsarkitekt Alnarp *Landskapsarkitekt Uppsala
Miljö/natur	<ul style="list-style-type: none"> *Biologi och miljövetenskap ○Integrerad förvaltning av ekosystem ○Vattenbruk (ev eng) 	<ul style="list-style-type: none"> *(European Master in Environmental Science) *Soil, water & environment *Management of fish and wildlife populations ○Naturreсурshushållning, (skog, jordbruk, vilt, fisk) ○Bioinformatik ○Integrerad förvaltning av ekosystem ○Sustainable use of Natural Resources ○Terrestrisk/Akvatisk ekologi ○Miljöanalys ○Vatten (kvalitet och kvantitet) ○Mark (hållbar naturförvaltning) 	<ul style="list-style-type: none"> *Civilingenjör i energisystem *Civilingenjör i miljö- och vattenteknik
Skog	<ul style="list-style-type: none"> *Skogsmästare ○Forest and Landscape ○Sydsvensk skogskandidat (eng) ◆Skogsekosystemets funktion och skötsel ◆Skogsindustriell råvaruförsörjning 	<ul style="list-style-type: none"> *Euroforester *Sustainable forest and nature management *Forest ecology and sustainable management ○Ekologisk brukande av skog 	
Tvårvetenskap	<ul style="list-style-type: none"> ○Hållbar utveckling i praktiken (ev eng) 	<ul style="list-style-type: none"> *Environmental communication and management 	

Innehåll	Grundnivå	Avancerad nivå	5-årigt (för närvarande)
	○Sustainability and biotechnology (eng)	*Sustainable food systems *Sustainable development ○Klimatförändring/Klimatmålet 2 grader (eng)	
Välbefinnande	*Trädgårdsingenjör Design ○Hälsa, miljö, livsstil	*Outdoor environments for health and well-being	

SLU har många starka forskningsmiljöer och anses generellt för att vara ett forskningstungt universitet. Det är därför rimligt att det i de strategiska ställningstagandena angående utbildningsutbud finns en stor mängd mastersprogram, både av den forskningsförberedande ("smala") och av den mera övergripande ("breda") typen. Eftersom masterprogram ofta är mer specifika ämnesmässigt än program på grundnivå är det därför rimligt att det finns fler valmöjligheter bland masterprogrammen eller åtminstone lika många mastersprogram som kandidatprogram vid SLU. Det är också viktigt att säkerställa studenternas möjlighet för vidare utbildning vid SLU på avancerad nivå oavsett om de kommer från ett generellt kandidatprogram eller vill fortbilda sig efter en 3-årig yrkesexamen. På båda utbildningsnivåerna bör SLU undvika alldeles för små studentvolymmer då detta leder till urholkning av de ekonomiska ramarna och också kan försämra kvaliteten på utbildningarna om det till exempel inte finns möjlighet variation i undervisningsmetoder.

Allmänna principer för SLU:s programutbud:

UN 2018-12-11

6. Varje kandidatprogram ska ge behörighet till minst ett av SLU:s egna mastersprogram. Varje 3-årigt yrkesprogram bör ge behörighet till minst ett av SLU:s egna mastersprogram.	Remiss
7. SLU:s programutbud består av minst lika många masterprogram som program på grundnivå.	Remiss
8. Allt för små utbildningsvolymmer riskerar medföra ekonomiska och kvalitetsmässiga nackdelar. Därför bör följande gälla i normalfallet: • Ett program på avancerad nivå bör ha minst 30 nybörjarplatser. • Ett program på grundnivå bör ha minst 50 nybörjarplatser. Det möjliggör viss valbarhet bland kurser, främst under utbildningens senare del.	Remiss
-

4.3 Nya kandidat- och masterprogram

Under hösten inkom flera förslag på utbildningsprogram på kandidat- och/eller mastersnivå, se tabell 4.2.2 där alla programförslag är listade med rubriker tillsammans med befintliga program. Projektgruppen har i sitt förslag till UN samlad ihop snarlika förslag. Urvalet har gjorts utifrån en avvägning av inom vilka områden SLU har kompetens, vilka områden där vi saknar utbildningar och vilka områden det finns stor studentrekryteringspotential. Vissa av förslagen har med lite variationer provats förut. Ett flertal av förslagen har naturvetenskaplig karaktär och är ganska snarlika, medan de stora potentiella studentgrupperna oftare har teknisk eller samhällsvetenskaplig bakgrund. SLU bör dels ha masterutbildningar som speglar vår starkaste forskning, dels ha utbildningar som kan attrahera andra studentgrupper än dem vi vanligtvis hoppas på och dels ha utbildningar där diversiteten i studenternas bakgrund ses som en styrka.

Konceptutveckling kandidat- och mastersutbildningar:	UN 2018-12-11
<p>9. Utbildningsnämnden arbetar vidare med förslag till nya program, se tabell 4.2.2 i rapporten samt avsnitt 5 i Inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning.</p> <p>Ett första steg blir att utveckla programkoncept av nedanstående idéer/förslag.</p> <p>A. Tänkbara nya kandidatprogram:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Ecology and environment in different ecosystems usage b) Policy and economics in different ecosystems usage c) No waste/Green cities/Sustainable development in practice d) Hälsa, miljö, livsstil e) Fastighetsmäklare <p>B. Tänkbara nya masterprogram:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Sustainable use of natural resources (science and social science) b) Climate change – opportunities and threats (science and social science) c) Environmental science (science) d) Ett program i kategorien Välbefinnande 	<p>Beslut</p>
<p>10. Programnämnderna kan föreslå ytterligare programkoncept och särskilt välkomnas förslag på engelskspråkiga kandidatprogram.</p> <p>Förslag behöver lämnas senast den 29 mars för att kunna beaktas i prioriteringen under 2019. Samverkan mellan programnämnder</p>	<p>Beslut</p>

kommer att prioriteras där det är möjligt och relevant. Med programkoncept avses här en kortfattad beskrivning utifrån några grundläggande frågor, som ska besvaras enligt bilaga 14.

11. Stödja fortsatt utredning av möjligheten för ett masterprogram i samarbete med Linnéuniversitetet: Ekologiskt brukande av skog (science).	Beslut
12. Uppdra till kommande projektgrupp för genomförandet av fördubblingsprojektet att se över förslagen (punkt 14-16) och att lämna ett samlat utbudsförslag för program till utbildningsnämnden. Utbildningsnämnden tar ställning till vilka förslag som ges uppdrag och medel för fortsatt utveckling vid sitt möte i maj 2019.	Beslut

Utbildningsnämnden tar ställning till vilka förslag som ges uppdrag och medel för fortsatt utveckling vid sitt möte i maj 2019. I de fall utbildningsnämnden väljer att gå vidare med förslagen krävs ett fördjupat utvecklingsarbete innan beslut kan fattas om huruvida SLU ska inrätta de föreslagna programmen.

4.4 Yrkesutbildningar

En förutsättning för projektgruppens arbete har varit utbildningsnämndens inriktningsbeslut (2018-09-13, § 45/18) om Bolognaanpassning av 5-åriga yrkesprogram (300 hp) till en 3-årig kandidatutbildning (180 hp) och en 2-årig masterutbildning (120 hp). För de kortare yrkesprogrammen verkar det sannolikt att de 2-åriga examina (hippolog, lantmästare, trädgårdsingenjör) omformas till 3-åriga examina inom överskådlig tid. Se vidare avsnitt 4.7. Utbildningsstruktur/ramar.

För jägmästar- och agronomutbildningarna har ett utrednings- och utvecklingsarbete redan påbörjats, se bilagor 9 och 10. Det behöver fortsätta för att kunna realisera omläggningen enligt förväntad tidsplan. För landskapsarkitektutbildningen har motsvarande arbete inte påbörjats än. En analys av möjligheterna för SLU att få rättighet att utfärda civilingenjörsexamen har inletts av NJ-fakulteten. Det arbetet behöver fortsätta och breddas till att även omfatta högskoleingenjörsexamen.

Programutveckling yrkesutbildningar:	UN 2018-12-11
---	----------------------

13. Finansiera fortsatt utveckling av jägmästarutbildningen inklusive kandidatprogram i Alnarp (planerad resursinsats upp till 150 tkr beslutas senare, 350 tkr har beviljats tidigare). Förhållandet till andra skogliga utbildningar ska belysas. Resultat från kvalitetsdialogerna ska beaktas.	Beslut
-

14. Finansiera fortsatt utveckling av agronomutbildningarna (planerad resursinsats upp till 150 tkr beslutas senare, 350 tkr har beviljats tidigare). Förhållandet till lantmästarutbildningen ska belysas. Resultat från kvalitetsdialogerna ska beaktas.	Beslut
15. Finansiera utredning av landskapsarkitektutbildningen (planerad resursinsats 500 tkr beslutas senare) avseende eventuell fortsatt Bolognaanpassning (3 + 2 år), kandidatprogram i Umeå samt alternativa behörighetsgrunder. Förhållandet till andra arkitektutbildningar ska belysas. Resultat från kvalitetsdialogerna ska beaktas.	Beslut
16. Finansiera utveckling av ansökan om examensrätt för högskole- eller civilingenjör (planerad resursinsats upp till 150 tkr beslutas senare).	Beslut
17. Uppdra till berörda programnämnder att förbereda utbildningsplaner och utveckling för utbildningar om yrkesexamen ändras från 120 hp till 180 hp: <ul style="list-style-type: none"> • Hippolog – kandidatprogram (VK004) • Lantmästare – kandidatprogram (NK010) • Trädgårdsingenjör: design – kandidatprogram (LK004) • Trädgårdsingenjör: odling – kandidatprogram (LK005) 	Beslut

4.5 Behörighetsgivande förutbildning

För att attrahera studenter som inte omedelbart uppfyller behörighetskraven till SLU:s program föreslås att SLU ska erbjuda kompletterande förutbildning.

Kompletterande utbildning kan utformas på olika sätt för olika syften:

- SLU-gemensamt basår innan grundnivån (som andra lärosäten).
- Naturkunskap som behörighetsgivande sommarkurs.
- Komplettering under utbildningens gång i form av obligatoriska eller valbara kurser och/eller stödresurser i olika former.
- Bastermin före masterprogram, särskilt för att ge studenter från andra lärosäten tillräckliga grunder i SLU:s specifika kompetensområden.

Behörighetsgivande förutbildning:	UN 2018-12-11
18. Uppmana kommande projektgrupp för genomförandet av fördubblingsprojektet att bereda frågan om behörighetsgivande förutbildning vidare senast våren 2020.	Beslut

4.6 Nya kurser och kurspaket

Förutom hela utbildningsprogram finns det stor potential i att utveckla ett "fristående" utbildningsutbud som vänder sig till andra än programstudenter vid SLU, se även 3.2 Nya studentgrupper. Tabell 4.6.1 visar vilka dessa målgrupper skulle kunna vara och vilka kursstyper som skulle kunna vara lämpliga.

Tabell 4.6.1. Fristående utbildningsutbud

Målgrupp	Exempel på kursinriktning	Exempel på kursupplägg	Syfte	Förväntad effekt
Intresserad allmänhet	"Populärt" ämne Odling, fiske, svampar	Distans (campus) Deltid GXX, G1N* 3/5/7,5 hp (MOOC)	Nå ut till många eller locka nya studenter till SLU Marknadsföring av SLU (skyltfönsterkurs)	Göra SLU mer känt
Studenter inom andra discipliner	Introduktion, översikt till relevant ämne ("komplettering" av utbildning)	Distans (campus) Deltid GXX, G1N* 5/7,5/15 hp	Locka nya studenter till SLU Marknadsföring av SLU (skyltfönsterkurs)	Göra SLU mer känt samt öka HST
Studenter inom samma ämne	Fördjupning inom ett av SLU:s kompetensområden	Campus (distans) Heltid G2F, A1N, A1F* 7,5/15 hp	Locka nya studenter till SLU	Göra SLU mer känt samt öka HST
Yrkesverk-samma	Fördjupning inom ett av SLU kompetensområden	Distans Deltid G2F, A1N, A1F* 5/7,5 hp	Vidareutbildning	Öka HST

*) Nivå- och fördjupningsbeteckning för kurser (inom huvudområdet)

(<https://www.slu.se/utbildning/program-kurser/kurser/niva--och-fordjupningsbeteckningar/>).

En kurs som är klassad som G1N kan ha högre förkunskapskrav än endast gymnasiala förkunskapskrav.

Flera förslag på fristående kurser eller kurspaket⁶ för dessa grupper av studenter har inkommit. Tabell 4.6.2 visar de inkomna förslagen. Programnämnderna bör ta ställning hur många och inom vilka områden fristående kurser och kurspaket bör utvecklas, en koordinering mellan nämnderna förordas. Frågan om MOOC:s (*Massive Open Online Courses*) har också lyfts i de inkomna förslagen, främst som en möjlighet att göra SLU känt. Projektgruppen förordar dock att SLU inte satsar på

⁶ Ett kurspaket motsvarar en termins kurser (30 hp) i ett sammanhängande förlopp.

detta, eftersom kostanden för framställning och drift av dessa vanligtvis är mycket hög.

Tabell 4.6.2: Inkomna förslag på kurspaket och skyltfönsterkurser

Kurspaket	Kurser
Hållbarhet	Introkurs för alla SLU-studenter
Biodrivmedel och bränslen	Miljövetenskap, 7,5hp
Miljövard	Naturresursförvaltning, 7,5hp
Mark- och vattenvård	Landskaphistoria och –framtid
Ekologi och naturvård	Hållbar fritidsodling
Skog	CEMUS-kurser
Lekplatser	Statistik i vardagen
Trädgård/rekreation	
Landsbygdsentreprenör	
Gröna urbana miljöer	
Avancerad teknologi i växtodling	
Växtförädling	
Grönt ledarskap/management	
One health/Djurvälfärd	
Grundläggande SLU-ämnen 60 hp på engelska [för utbytesstudenter mm]	
Kompetenshöjning i SLU-ämnen [behörighetsgivande för vissa masterprogram]	

Nya kurser och kurspaket:

UN 2018-12-11

19. Uppmuntra programnämnderna att, gärna i samverkan internt inom SLU eller med andra lärosäten, ge
- förslag på en till två så kallade skyltfönsterkurser för den intresserade allmänheten eller översiktskurser för studenter inom andra discipliner som kan erbjudas från och med 2020,
 - förslag på koncept för ett till två kurspaket som kan erbjudas från och med 2021 eller senare⁷,

Beslut

⁷ I detta kan ingå att göra fler programkurser tillgängliga för fristående studenter.

-
- utbildningsnämnden information om ovanstående vid dess möte i maj 2019.

Utvecklingskostnaderna förväntas rymmas inom programnämndernas befintliga resursramar.

20. Uppmana universitetsadministrationen att yttra sig inför programnämndernas beslut om vilka av förslagen (punkt 19) som ska ges i syfte att de ska vara användbara i varumärkesprojektet och studentrekryteringen.	Beslut
21. Uppmana universitetsadministrationen att anpassa utbildningssystem och webb för information och marknadsföring till fristående studentgrupper. Utvecklingskostnaderna förväntas rymmas inom universitetsadministrationens befintliga resursram.	Beslut
-

4.7 Utbildningsstruktur/ramar

Bolognaanpassa yrkesprogrammen

En utgångspunkt för projektet har varit att utveckla ett samlat förslag till tydlig och attraktiv utbildningsstruktur, där de femåriga yrkesprogrammen (undantag: veterinärutbildningen) ersätts av kandidat- och masterprogram enligt Bologna-processen. En sådan utbildningsstruktur möjliggör en större flexibilitet för studenterna att välja olika program på avancerad nivå efter avslutad grundnivå. Yrkesexamina ska fortsatt vara möjliga för dem som uppfyller kraven för dessa.

Vid en europeisk utblick konstaterar projektgruppen att längre, akademiska utbildningar inom jord-skog-trädgård företrädesvis bedrivs enligt 3 + 2-modellen. I Sverige genomförs däremot långa yrkesutbildningar som sammanhållna utbildningsprogram, men ofta med en tydlig indelning i grundnivå respektive avancerad nivå. Möjligheter och risker med en Bolognaanpassad utbildningsstruktur beskrivs i underlaget från programnämnden NJ, se bilaga 9.

Hortonomutbildningen är redan omformad enligt 3 + 2-modellen. Nästa steg föreslås vara jägmästar- och agronomutbildningarna. För landskapsarkitektutbildningen behövs en separat utredning innan frågan tas vidare, se avsnitt 4.3. Yrkesutbildningar.

Med yrkesexamen om 300 hp baserad på utbildningsprogram om 180 hp + 120 hp finns det ett behov att tydliggöra hur man säkerställer flödet av studenter från grundnivån till den avancerade nivån och tydliggör förutsättningarna för studenterna att nå eventuell yrkesexamen.

Utbildningsnämnden förordar att behöriga sökande från SLU:s egna behörighetsgivande kandidatprogram är garanterade en plats om de söker till ett masterprogram vid första antagningsomgången efter avslutad kandidatutbildning. Vid senare ansökningar konkurrerar de på samma villkor som andra sökande. Platsantalet på masternivå bör vara i paritet med antalet platser på kandidatnivån. Det ger studenterna en trygghet i form av en möjlig fortsättning inom universitetet upp till totalt 300 hp.

Det finns dock invändningar mot ett upplägg med platsgaranti: det kan riskera att skapa ett A- och B-lag bland studenter, som behöver respektive inte behöver konkurrera om platserna på avancerad nivå. Det kan också medföra en begränsning i universitetets möjligheter att ompröva utbudet på avancerad nivå om det finns studenter på grundnivå som är utlovade vissa program på nästa nivå.

Bolognaanpassning av långa yrkesutbildningar:	UN 2018-12-11
22. Istället för 5-åriga jägmästar- och agronomprogram erbjuder SLU 3-åriga kandidatprogram och 2-åriga masterprogram från och med 2020: <ul style="list-style-type: none"> • Varje nybildat kandidatprogram bör ge platsgaranti till minst ett masterprogram (vid första antagningsomgången efter avslutad kandidatutbildning). • Jägmästar- och agronomexamina är möjliga för dem som uppfyller kraven. • Systemet med eventuell platsgaranti ska omprövas efter fem år, det vill säga inför antagningen 2025. 	Remiss, OSA senast 2019-02-05
23. Uppmana universitetsadministrationen att utreda den praktiska utformningen av platsgaranti senast under hösten 2019.	Beslut
24. Uppdra till berörda programnämnder att utforma förslag till nya utbildningsplaner för kandidat- och masterprogram som planeras ersätta följande program från och med 2020: <ul style="list-style-type: none"> • Jägmästarprogrammet (SY001) • Agronomprogrammet – ekonomi (NY008) • Agronomprogrammet – husdjur (VY008) • Agronomprogrammet – landsbygdsutveckling (NY009) • Agronomprogrammet – livsmedel (NY010) • Agronomprogrammet – mark/växt (NY011) 	Beslut

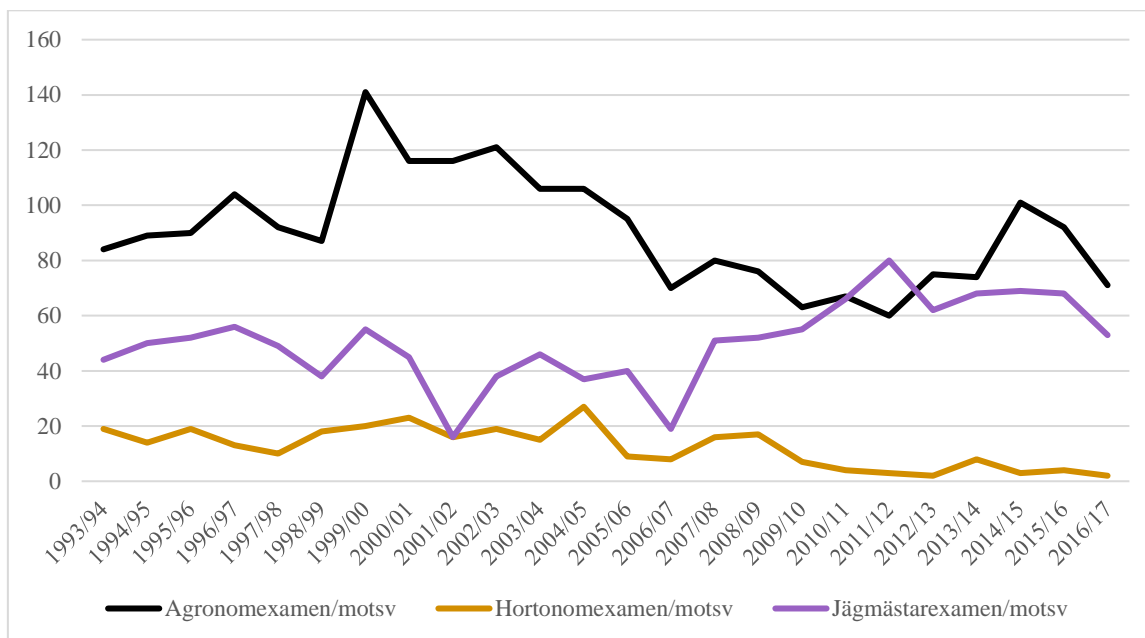
Examenskrav och flexibilitet**Diagram 4.7.1: Antal utfärdade agronom-, hortonom- och jägmästarexamina (källa: UKÄ)**

Diagram 4.7.1 beskriver de senaste två decenniernas utveckling i antal utfärdade agronom-, hortonom- och jägmästarexamina. Större förändringarna förklaras i huvudsak av förändringar i programmen och antagningen till dessa. De senaste årens negativa trend förklaras i huvudsak av minskande studentvolym.

Ett syfte med den förestående Bolognaanpassningen av de långa yrkesutbildningarna är att ge studenterna större flexibilitet i sina utbildningsval. Flexibilitet i utbildningen kan avse flera olika saker:

- Examenskravens detaljeringsgrad
- Förkunskapskravens utformning för enskilda kurser
- Studiestart och studiefart (heltid, deltid etc.)
- Studieformer (campus, distans etc.)

Examenskravens utformning har, tillsammans med förkunskapskraven för enskilda kurser, stor betydelse för den innehållsmässiga styrningen av utbildningen. Ju mer detaljerade kraven är, desto lägre blir flexibiliteten för studenten att forma sin egen väg. Utbildningsnämnden har under 2017 och 2018 fört en diskussion kring examenskravens principiella utformning. En konklusion från mötet den 11 oktober 2018 (§ 57/18) var att examenskraven med fördel kan vara likartat strukturerade för hortonom-, jägmästar- och agronomexamina, men ämnesinnehållet måste anpassas efter olika behov inom respektive utbildning. Istället för obligatoriska kurser kan

examenskrav knyts till olika ämnen. Nämnden beslutade att fastställa kraven för hortonomexamen, se bilaga 15.

En förutsättning för förändringen är att regeringens förslag om förlängd omfattning och reviderade examensmål för vissa yrkesexamina vid SLU (Näringsdepartementets PM N2016/05317/SK) beslutas enligt det förslag som för närvarande remissbehandlas. Där föreslås agronomexamen omfatta 300 hp.

De underlag som nu lämnats från berörda programnämnder baseras på olika förhållningssätt till de framtida examenskravens utformning. För jägmästarexamen föreslås generellt hållna krav för att garantera en skoglig inriktning, men inga krav på obligatoriska kurser eller biämnen, se tabell 4.7.1. För agronomexamen föreslås att nuvarande krav i princip ska kvarstå oförändrade med alla obligatoriska kurser, se tabell 4.7.2. Huvudargumentet för att inte ompröva examenskraven för agronomer är att man nyligen genomfört förändringar i de ramscheman som gäller för antagna från och med 2016. När väl denna förändring är genomförd och har hunnit vara igång ett par år kan sedan en fortsatt utveckling av kandidat och masterprogrammen komma på fråga, enligt berörda programnämnder. Tillsvidare ser man det som viktigt att ha kvar kravet på obligatoriska kurser för dem som tänker ta en yrkesexamen. För studenter som inte har behov av en yrkesexamen finns alternativ i form av generella examina. Se vidare bilagorna 9 och 11.

Projektgruppen anser att utformning av examenskraven behöver vara likartat utformade för hortonomer, jägmästare och agronomer. Argumenten för detta redovisas i bilaga 16. För att jämka de olika förslagen föreslår projektgruppen att ett större krav ställs på skogsvetenskap alternativt agronomprofilerande kurser. I gengäld ställs inga krav på obligatoriska kurser. Med 120 hp inriktade/profilerande kurser tillsammans med ett självständigt arbete om 30 hp för avsedd examen, blir minst halva poängsumman direkt relaterad till målen för utbildningen. Därutöver sätter förkunskapskraven till enskilda kurser ramar för utbildningens innehåll i övrigt.

I grunden handlar det om vilket förhållningssätt SLU ska ha till förändringar i omvärlden och internt. Ska jägmästare och agronom stå för längre, akademiska examina inom det skogliga eller agrara området eller ska dessa beteckningar reserveras för vissa specifika studiegångar som har definierats historiskt? Berörda programnämnder anför dock att de är beredda att överväga andra examenskrav i framtiden.

Frågan om praktik som ett krav för berörda yrkesexamina har behandlats kortfattat. Styrgruppen har varit avvisande eftersom sådana krav riskerar att tränga undan nödvändig ämnesmässig fördjupning. Projektgruppen ser däremot att praktikkrav kan bidra till viktig kompetens och branschkontakt samt ge en tydlig skillnad mellan generella examina och yrkesexamina. Praktikkrav på 15 eller 30 hp utgör 5 eller 10 % av omfattningen av en femårig yrkesexamen.

Tabell 4.7.1. Framtida krav för jägmästarexamen

Krav för jägmästarexamen 300 hp (förslag från PN-S)	Krav för jägmästarexamen 300 hp (reviderat förslag från projektgruppen)
<ul style="list-style-type: none"> - minst 60 hp kurser i ämnet skogsvetenskap på grundnivå - minst 90 hp i huvudområdet XXX på grundnivå inkl. 15 hp självständigt arbete - fullgjorda kursfordringar för master-examen inkl. 30 hp självständigt arbete för jägmästarexamen på avancerad nivå 	<ul style="list-style-type: none"> - minst 120 hp i ämnet skogsvetenskap - uppfyllda krav för kandidatexamen med minst 90 hp i huvudområdet XXX på grundnivå inkl. 15 hp självständigt arbete - uppfyllda krav för masterexamen inkl. 30 hp självständigt arbete för jägmästarexamen på avancerad nivå
XXX = biologi eller skogshushållning	

Tabell 4.7.2. Framtida krav för agronomexamen

Krav för agronomexamen 300 hp (förslag från PN-NJ och PN-VH)	Krav för agronomexamen 300 hp (reviderat förslag från projektgruppen)
<ul style="list-style-type: none"> - minst 90 hp agronomprofilerande kurser - minst 90 hp i huvudområdet XXX på grundnivå inkl. 15 hp självständigt arbete - minst 60 hp i huvudområdet XXX på avancerad nivå inkl. 30 hp självständigt arbete med lantbruksvetenskaplig inriktning - alla obligatoriska programkurser - valbara programkurser 	<ul style="list-style-type: none"> - minst 120 hp agronomprofilerande kurser - uppfyllda krav för kandidatexamen med minst 90 hp i huvudområdet XXX på grundnivå inkl. 15 hp självständigt arbete - uppfyllda krav för masterexamen inkl. 30 hp självständigt arbete för agronomexamen på avancerad nivå - alla obligatoriska programkurser - valbara programkurser
XXX = biologi, företagsekonomi, husdjursvetenskap, landsbygdsutveckling, livsmedelsvetenskap, markvetenskap (endast avancerad nivå), nationalekonomi.	

Examenskrav:	UN 2018-12-11
25. Remissvaren bör ange argument för det förslag till krav för jägmästarexamen respektive agronomexamen som bäst gagnar yrkenas framtida utveckling.	Remiss
26. Remissvaren bör ange eventuella uppfattningar om praktikkrav för jägmästarexamen respektive agronomexamen.	Remiss

4.8 Huvudområden, förkunskaper och progression

Projektgruppen har identifierat flera aspekter som påverkar utbildningsstrukturen och studenternas flexibilitet likväl som utbildningens progression. Dessa frågor berör olika förhållningssätt till progression och påverkar utformningen av huvudområden och förkunskapskrav samt anknyter till examenskravens hantering. Frågorna har varit föremål för tidigare utredningar och diskussioner, men behöver utredas vidare. I bilaga 17 beskrivs olika synsätt och aspekter som bör beaktas i en fortsatt utredning.

För att underlätta rörligheten både inom SLU och mellan SLU och andra svenska lärosäten bör generella ämnen prioriteras som huvudområden på *grundnivå*, det vill säga följa vad som är vanlig praxis i den nationella tillämpningen. Förändringar bör genomföras långsiktigt och i anslutning till annat utvecklingsarbete som medför omstrukturering av kursinnehållet och nya kursplaner. För närvarande är detta främst aktuellt för den förändrade jägmästarutbildningen. Att SLU använder generella ämnen medför också krav på att utbildningarnas innehåll och upplägg svarar mot den bredd och progression som ges på andra svenska lärosäten. SLU måste med andra ord anpassa sig till rådande praxis och kan inte definiera innehållet helt på egen hand.

Där det finns behov och möjligheter kan flera huvudområden på *avancerad nivå* vara bra för att tydligare profilera utbildningar och examina. På avancerad nivå är problemen med utelåsning generellt sett mindre än på grundnivån. En konkret nackdel med många huvudområden, som gäller även på avancerad nivå, är den uppdelning i många olika kurser för självständiga arbeten som följer. Kriterier för vad som ska betraktas som ett eget huvudområde och hur det förhåller sig till andra huvudområden behöver utvecklas. Förändringar bör genomföras långsiktigt och i anslutning till annat utvecklingsarbete, till exempel vid inrättandet av nya masterprogram eller andra fall som medför omstrukturering av kursinnehållet och nya kursplaner.

Huvudområden, förkunskaper och progression:	UN 2018-12-11
27. På grundnivå ska generella ämnen/huvudområden prioriteras, det vill säga SLU bör följa vad som är vanlig praxis i den nationella tillämpningen. ⁸	Remiss
28. På avancerad nivå inrättas nya ämnen/huvudområden i de fall det anses relevant, till exempel om det är viktigt att precisera ett huvudområde. Relationen till forskarutbildningens ämnen och forskningsämnen bör beskrivas.	Remiss

⁸ Inom SLU kan följande ämnen/huvudområden räknas som generella ämnen: biologi, företagsekonomi, kemi, miljövetenskap, nationalekonomi, teknik/teknologi.

29. Uppmana universitetsadministrationen att bereda frågan om ämnen/huvudområden, förkunskapskrav och förled/efterled/inriktning för examina vidare i dialog med pågående programutvecklingsprojekt under våren 2019.	Beslut
Remissvaren kan innehålla kommentarer till användning av generella ämnen/huvudområden vs så kallade paraplyämnen ⁹ samt användning av dubbelklassning med mera. ¹⁰	Remiss

⁹ Inom SLU kan följande ämnen/huvudområden räknas som så kallade paraplyämnen: lantbruksvetenskap, skogsvetenskap, trädgårdsvetenskap.

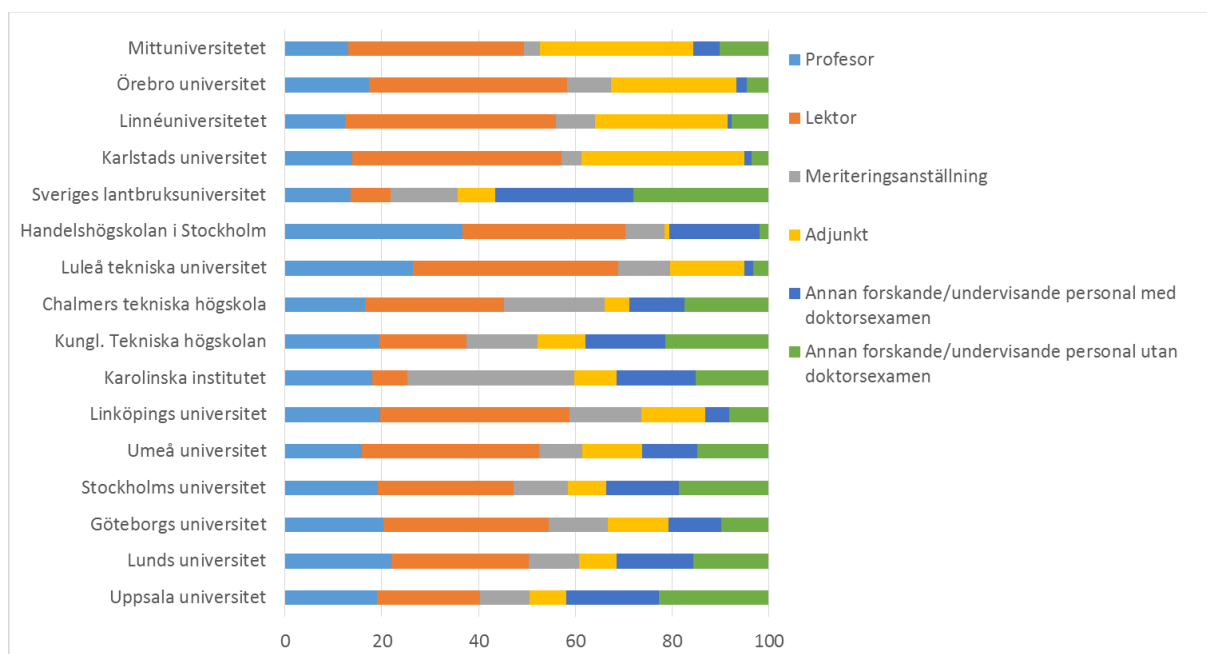
¹⁰ Inom SLU finns dessutom ämnen/huvudområden som i huvudsak bara tillämpas inom SLU: Djuromvårdnad, hippologi, husdjursvetenskap, landsbygdsutveckling, landskapsarkitektur, livsmedelsvetenskap, markvetenskap, skogshushållning, veterinärmedicin.

5 Attraktivare lärar- och forskarkarriärer

5.1 Lärarkarriären inom SLU

Det råder stor samsyn i de inspel som lämnats under fördubblingsprojektet om att lärarnas förutsättningar generellt sett behöver förbättras och lärarrollen uppvärderas inom SLU. I Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) rapport [Tidsbegränsade anställningar bland högskolans forskande och undervisande personal](#) (rapport 2018:5) sticker SLU ut bland svenska lärosäten genom förekomsten av en mycket liten andel lektorer och den största andelen annan undervisande personal (med eller utan doktorsexamen), se figur 5.1.1.

Figur 5.1.1 Forskande och undervisande personal (helårspersoner) fördelad på anställningskategori och universitet 2017, procent (källa: UKÄ rapport 2018:5)

Av tabell 5.1.2 framgår omfattningen av olika anställningskategorier vid SLU, och deras nuvarande rätt till tryggad finansiering med anslagsmedel.

Tabell 5.1.2: Akademiska medarbetare vid SLU, september 2018 (källa: Lins)

Antal medarbetare vid SLU	Rätt till anslagsfinansiering	Antal	Andel
Rekryterad professor	100%	126	8%
Befordrad professor (efter 2015)	100%	5	0%
Befordrad professor (före 2015)	30%	86	6%
Universitetslektor, docent	25%	59	4%
Universitetslektor, övriga	20%	74	5%

Forskare FLK, docent	20%	110	7%
Övriga akademiker	0%	1034	69%
Summa		1494	100%

Gruppen övriga akademiker innefattar meriteringsanställningar, adjunkter och annan forskande och undervisande personal.

Ett viktigt syfte med en fördubblad utbildningsvolym är att skapa en bättre balans mellan de olika verksamhetsområdena inom SLU. Utökade utbildningsresurser ger möjlighet till fler läraranställningar som är både motiverade av, fokuserade på och finansierade av utbildningen. Sammantaget bidrar detta till att stärka utbildningens betydelse i SLU:s verksamhet och därmed lärarrollen på SLU. För att realisera detta och andra satsningar som föreslås i färdplanen behöver flera aspekter lyftas på ledningsnivå, till exempel i kommande strategiarbete.

Läro- och forskarkarriären inom SLU:

UN 2018-12-11

30. Föreslå universitets- och fakultetsledningarna att	Beslut
• ytterligare utveckla karriärvägarna för lärare inom SLU genom att ge fler lärare, som är anställda i konkurrens, större andel anslagsfinansiering för att skapa tryggare anställningar, • förstärka forskningen inom områden där utbildningsexpansion förväntas ske och dagens forskningsanslag är begränsade, så att SLU:s utbildningar även fortsättningsvis har en hög grad av forskningsanknytning, • fortsätta bredda SLU:s kompetens att hantera komplexa frågor kring hållbarhet, etik och jämställdhetsintegrering för att kunna möta dagens och morgondagens studenter på ett bra sätt.	

5.2 Särskilda läraranställningar

Vilka områden som behöver långsiktig resursförstärkning i form av flera lärare beror på kommande beslut om nya/förändrade utbildningar. De relativt långa ledtider som gäller vid anställning av till exempel nya lektorer kan påverka tidsplanen för start av nya program. Dessa frågor behöver uppmärksammas i den löpande kompetensförsörjningsplaneringen som fakultetsnämnderna ansvarar för. Redan nu har dock vissa områden identifierats som varandes i behov av kompetensförstärkning, se tabell 5.2.2. Dessutom finns ett generellt behov av förstärkt kompetens inom nya undervisningsformer, till exempel inom *blended learning*.

Läraranställningar:	UN 2018-12-11
31. Finansiera startstöd (50 %) under två år för upp till fem universitetslektorer inom prioriterade områden enligt tabellen nedan. (Planerad resursinsats 7 500 tkr, beslutas senare.)	Beslut
32. Finansiera upp till fem adjungerade läraranställningar (max 20 % inom SLU) under två år, förslagsvis fokus på kompetens inom nya branscher för SLU eller befintliga där samverkan behöver stärkas. ¹¹ (Planerad resursinsats 3 000 tkr, beslutas senare.)	Beslut
Medel för dessa satsningar (punkt 31 och 32) kan sökas av fakultetsnämnderna senast den 29 april 2019.	

Tabell 5.2.2 Prioritering av kompetensförstärkning

Prioriterade områden	Startstöd till främst utbildningsmotiverade universitetslektorer
Landskapsingenjör Uppsala	Utredningen inför inrättandet av det nya programmet pekade på vissa rekryteringsbehov.
Kandidatprogram på engelska	Vilka områden som eventuellt kan behöva förstärkas beror på beslut om vilka program som ska startas.
Ingenjör/ teknik-kompetens	Initialt behövs kompetens att driva själva processen vidare. När utredning/ansökan är klar och UKÄ/regeringen fattat sitt beslut, kommer ytterligare förstärkningar bli aktuella.
Djuromvårdnad	Ytterligare förstärkning utöver redan beslutat stöd (2018) inom området.
Annat område	Enligt fakultetsnämndernas egna prioriteringar.

¹¹ Syftet med adjungerad anställning är att tillföra sådan kompetens som normalt inte finns i den ordinarie verksamheten och som är nödvändig för en utbildning av hög kvalitet. En adjungerad lärare har sin huvudsakliga sysselsättning utanför universitets- och högskolesektorn. En adjungerad lärare får anställas som längst i två år. En sådan anställning får förnyas i perioder om längst två år, så länge som behovet kvarstår vid universitetet. [Anställningsordning för lärare vid SLU](#) innehåller ytterligare villkor för adjungeringar.

5.3 Pedagogisk förstärkning

SLU är ett universitet som, för många av sina ämnen, är bland de bästa i världen. I ett allt mer digitaliserat samhälle borde universitetets relativt utspridda kompetens kunna förmedlas till en spridd studentgrupp. Nya digitala undervisningsformer och e-lärande används med stor framgång av andra universitet i världen. En målsättning för kunskapsspridningen och SLU:s fortsatta relevans är att vi inte enbart är bäst i världen på vår ämneskompetens, utan även på att dela med oss av den. Med en internationell målgrupp av studenter följer också ett ökat behov av kompetens-utvecklingsstöd och -tid för lärare som så önskar, avseende såväl språkfärdigheter som interkulturell kompetens (se inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning).

Det råder också stor samsyn i de inspel som lämnats under fördubblingsprojektet om att SLU har en stor utvecklingspotential inom området e-baserat lärande som innefattar olika elektroniska hjälpmedel för att distribuera undervisning och föra dialog med studenterna. Detta kan komma till nytta såväl i traditionella, fysiska utbildningsmiljöer som i distansupplägg. Många påpekar möjligheterna att bättre kunna utnyttja den kompetens som finns vid SLU:s olika campus – oavsett var studenterna befinner sig. För att kunna nå nya studentgrupper ser projektgruppen att det är nödvändigt för SLU att erbjuda mer utbildning i andra format än de traditionella, särskilt för att kunna nå yrkesverksamma.

Alla kommentarer på detta tema framhåller samtidigt att det krävs resurser för att utveckla undervisningen i önskat avseende; tid för lärarna, ändamålsenlig teknisk utrustning och pedagogiskt stöd. Ett särskilt fokus bör läggas på att beakta att studenter med någon form av funktionsnedsättning kan ta till sig undervisningen på lika villkor med de nya undervisningsmetoderna.

Pedagogisk förstärkning:	UN 2018-12-11
33. Finansiera lärares arbetstid för att genomföra kurs- och programutveckling med fokus på bland annat <i>blended learning</i> ¹² enligt tabellen nedan samt åtgärder enligt inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning. Uppmana universitetsadministrationen att tydliggöra hur tilldelade medel ska hanteras. (Planerad resursinsats 4 500 tkr, beslutas senare.)	Beslut
34. Finansiera pedagogiskt stöd (utökad konsultverksamhet) under tre år för lärare som genomför kursutveckling med fokus på <i>blended learning</i> , prioritering enligt tabellen nedan. (Planerad resursinsats 2 500 tkr, beslutas senare.)	Beslut

¹² Med *blended learning* avses här en undervisning som med hjälp av e-baserade teknik ökar flexibiliteten i genomförandet – såväl i tid som i rum – ökar studentaktiviteten och förbättrar interaktivitet mellan studenter och lärare.

-
35. Finansiera pedagogiskt stöd (utökad konsultverksamhet) under tre år för lärare som genomför programutveckling inom ramen för kommande beslut om nya och förändrade program (se punkt 9-11, 13 och 17). (Planerad resursinsats 2 500 tkr, beslutas senare.)	Beslut
-

Prioriterade områden	Stöd till <i>blended learning</i>
Distanspedagogik	Ge SLU:s lärarkår verktyg för att hantera undervisning på distans, både mellan campus och på en internationellt arena.
Inspelade föreläsningar	Uppgradera lärarkompetensen med kunskaper i videoproduktion, att stå framför kamera och visa på möjligheten att nyttja lärarledd tid till givande diskussioner baserat på inspelade föreläsningar.
Aktiv digital undervisning	Syftar på utmaningen att den digitala undervisningen ska kunna vara lika aktiv som campusbaserad undervisning.

6 Attraktivare miljöer

6.1 Undervisningslokaler och -utrustning

Flera inspel till projektet ställer frågor om huruvida undervisningslokalerna och utrustningen räcker för ett fördubblat antal studenter. Redan idag finns ”flaskhalsar” enligt vissa påpekanden. Relativt långa ledtider vid förändringar i lokalbeståndet varnas det också för. Behoven att utveckla lärmiljöerna varierar inom SLU, på vissa håll behövs åtgärder oavsett eventuell expansion av utbildningsvolymen.

Projektgruppen konstaterar att studentantalet förväntas växa succesivt och utdraget över flera år. Det är viktigt att ta vara på den framförhållningen för att analysera förväntade behov, besluta om och genomföra eventuella åtgärder. I detta ligger att antaganden måste göras om hur stor del av tillväxten som förväntas ske genom utökning av befintliga program och kurser respektive helt nya sådana. Effekterna av en planerad utökning av e-baserat lärande för ortsövergripande och platsberoende undervisningsupplägg måste också tas med liksom den senaste tidens redan genomförda investeringar i ny utrustning för synkron undervisning på flera campus.

Infrastruktur:	UN 2018-12-11
36. Uppmana universitetsadministrationen att <ul style="list-style-type: none"> • analysera rådande lokalbehov eller brist för redan trångbodda utbildningar • analysera lokalbehovet vid olika scenarios om studentvolymens utveckling inom kommande femårsperiod, • analysera tillgång och behov av digital teknik vid olika scenarios om utvecklingen av e-baserat lärande, • redovisa analyserna med förslag till eventuella åtgärder för utbildningsnämnden senast i maj 2019. 	Beslut

6.2 Bostäder och campusmiljöer

Framför allt nuvarande studenter och studentrekryterare pekar på studentbostäder som en kritisk faktor när det gäller möjligheterna att expandera utbildningsvolymen. Att kunna erbjuda förstaårsstudenter en garanterad bostad skulle öka attraktiviteten betydligt, inte minst avseende utländska studenter. Eftersom målsättningen är att erbjuda kandidatprogram på engelska behöver frågan ägnas fortsatt uppmärksamhet. Samtidigt sker mycket utanför SLU:s kontroll och vissa signaler gör gällande att de akuta bostadsproblemen i flera stora universitetsstäder är på väg att mattas av tack vare omfattande nybyggnationer.

Inte minst internationella studenter har framfört önskemål om att SLU behöver mer livaktiga campus för att skapa en attraktiv och inkluderande studiemiljö. Projektgruppen konstaterar att en fördubblad studentvolym ger betydligt bättre underlag för såväl kommersiell och kommunal service som aktiva studentkårer och andra föreningar. SLU har också ett ansvar för att utveckla campusmiljöerna, till exempel

kan biblioteksmiljön användas mer. Ett arbete i den riktningen har påbörjats under ledning av biblioteket och inbegriper förslag om Campus Lounges och Kultur på campus.

Studentbostäder och campusmiljöer:	UN 2018-12-11
37. Uppmana universitetsadministrationen att redovisa vad SLU och andra aktörer gör för att förbättra studenternas boendemöjligheter, och redovisa för utbildningsnämnden senast i maj 2019.	Beslut
38. Utbildningsnämnden ser värdet av den fysiska campusutvecklingen som viktig för studiemiljön och studentrekryteringen och uppmanar universitetsbiblioteket att, i samarbete med andra aktörer bland annat studenterna, föreslå utveckling av attraktivare campusmiljöer för ökad interaktion mellan olika studentgrupper och en inkluderande studiemiljö. Utbildningsnämnden finansierar kostnader upp till 150 tkr. Förslag redovisas för nämnden i december 2019.	Beslut

7 Hur ska vi nå nya studentgrupper?

7.1 Förändrade resurser till och organisation av studentrekryteringen

Studentrekrytering till ett universitet är en komplex symbios mellan lärosätets eget varumärke och hur intressanta enskilda ämnen och utbildningar upplevs av potentiella studenter. Det handlar om hur starkt och välkänt lärosädet är, hur ofta det syns i ungdomars vardag, om alumners och personals lojalitet och vilja att tala väl om sin *alma mater* i kombination med synligheten och tillgängligheten visavi de målgrupper som är eller kan bli intresserade av att studera ämnen som finns inom SLU:s utbildningar.

Framgångsrik studentrekrytering är viktig för att potentiella studenter ska få upp ögonen för SLU:s utbildningar – såväl befintliga som nya. Om fyllnadsgraden på befintliga program kan höjas innebär det fler helårsstudenter till en begränsad utvecklingsinsats. Konkurrensen från andra svenska lärosäten är dock hög. I förslagslådan är också en majoritet av de inkomna förslagen på något sätt kopplade till rekrytering och marknadsföring. Många av förslagen är delvis under utveckling redan, men en prioritering av möjliga, föreslagna insatser kommer göras inför rekryteringssäsongen 2020.

Studentrekryteringsresurser är sedan januari 2018 betydligt större än de varit historiskt sett. SLU:s ledning och styrelse har prioriterat studentrekryteringsfrågorna. Under 2018 har ett antal specialister rekryterats för att förstärka rekryteringsarbetet i alla led – digitalt, internationellt och marknadsföringsstrategiskt. En febril aktivitet råder i skrivande stund, med ökade insatser i digitala kanaler, mer film, större satsningar på öppet hus och målgruppsanpassade annonskampanjer mot relevanta målgrupper. På fakulteterna har också de studentrekryterande aktiviteterna stärkts med medel från utbildningsnämnden. Ett förtydligande om hur de totala resurserna bäst samverkar mellan SLU-gemensam och lokal nivå kommer att ske inom kort.

I ett längre perspektiv bör en sammanhållen organisation övervägas som inkluderar samtliga viktiga delar i rekryteringskedjan, som antagningen, studie- och karriärvägledningen, alumnverksamheten, marknadsföring och kommunikation, närmare samverkan med skolor samt en uppföljningsfunktion. Genom att sätta studenten i centrum och organisera arbetet utifrån det som kallas *Student Lifecycle* skulle SLU kunna uppnå en högre grad av samordning, systematik och tydlighet än vad som sker idag. En förutsättning för ett sådant strategiskt rekryteringsarbete är dock en funktion som är som ”spindeln i nätet” och har ansvar för och befogenheter att hålla ihop och prioritera bland den verksamhet (personal och resurser) som finns inom olika delar av universitetet, se bilaga 18.

Organisation kring studentrekrytering:	UN 2018-12-11
39. Uppmana universitetsadministrationen att inkomma med ett komplett organisationsförslag för ökad regional och lokal samordning inom studentrekryteringen, för tillstyrkan vid utbildningsnämndens möte i februari 2019.	Beslut
40. Uppmana universitetsadministrationen att, i samverkan med akademien, föreslå hur SLU kan arbeta för en långsiktigt förbättrad helhetsyn vad gäller arbetssätt inom studentrekryteringen med fokus på studentens hela väg till, genom och efter studierna. Förslag till eventuella åtgärder redovisas för utbildningsnämnden i december 2019.	Beslut

7.2 Namn på universitetet

Det råder viss samstämmighet om att namnet på universitetet är ett hinder vad gäller möjligheterna att nå fram med vårt erbjudande till potentiella studenter.

Namn på universitetet:	UN 2018-12-11
41. Föreslå universitetsledningen att utreda eller ompröva namnet SLU, Sveriges lantbruksuniversitet.	Beslut

7.3 Namn på utbildningar

Det råder stor samsyn om att namnen på utbildningarna är en kritisk faktor vad gäller möjligheterna att nå fram med SLU:s erbjudande till potentiella studenter. Det är nödvändigt att nya programnamn bereds med återkoppling från de avsedda målgrupperna.

Namn på utbildningar:	UN 2018-12-11
42. Fastställa principer för namngivning av program vid SLU enligt bilaga 19 till rapporten.	Beslut
43. Uppmana universitetsadministrationen att genomföra namngivningsprocesser för de utbildningar som ersätter nuvarande jägmästar- och agronomprogram. Processen behöver starta skyndsamt och förslag redovisas till utbildningsnämnden i maj 2019.	Beslut

7.4 Tidigare studenter

För att få bättre underlag för beslut om framtidsinriktade åtgärder och, inte minst, underlag för att beskriva för potentiella studenter vad olika utbildningar kan leda till för yrkesverksamhet är det angeläget att följa upp hur det gått för SLU:s utexaminerade studenter, så kallade alumner. Sedan tidigare pågår ett projekt för förstärkning av alumnverksamheten vid SLU. Underlag om alumner kan visa nya och potentiella studenter på möjlig yrkesverksamhet som utbildningarna kan leda till. Alumnerna kan även involveras i själva studentrekryteringen. Erfarenheter och synpunkter från alumnerna kan utgöra ett underlag vid utveckling av utbildningarna.

Tidigare studenter/alumner:	UN 2018-12-11
44. Utbildningsnämnden bjuder in ansvariga för alumnprojektet för avstämning kring projektets fortskridande vid nämndens möte i februari 2019.	Beslut

8 Kommande remissrunda och tidplan för fortsatt arbete

8.1 Remissbehandling

UN tar ställning till färdplansförslaget 11 december 2018. Flertalet av de åtgärder som föreslås i färdplanen behöver fortsatt beredning innan beslut fattas om, och i så fall hur, genomförandet ska ske. Det sker dels genom en remiss under våren 2019, dels genom de projekt och uppdrag som beskrivs i denna rapport.

Erfarenheter från tidigare förändringsarbete understryker behovet av tillräcklig framförhållning och vikten av att berörd/a studentkår/er involveras. Det innebär vanligtvis att beredningsarbete måste ske innan slutgiltiga beslut är fattade. Samtliga studentkårer inom SLUSS föreslås bjudas in i nedanstående aktiviteter, även om vissa kårer är mer berörda än andra.

Externa intressenter har hittills främst medverkat i eller bidragit till de projekt som arbetat med jägmästar- respektive agronomutbildningen. Under våren 2019 bör en bred och gemensam inbjudan göras till externa intressenter för att föra en dialog om det pågående förändringsarbetet. Inbjudan bör ställas till aktörer inom såväl traditionella som för SLU nya branscher och verksamheter.

Remissbehandling:	UN 2018-12-11
<p>45. Efter utbildningsnämndens ställningstagande i december 2018, skickas färdplansförslaget på remiss till</p> <ul style="list-style-type: none"> • fakultetsnämnder, • programnämnder, • institutioner, • universitetsadministrationen, • rektors ledningsråd, • personalorganisationerna, • SLUSS och studentkårer samt • externa intressenter. <p>Remissens format och innehåll kan behöva anpassas för de externa intressenterna.</p>	Beslut
<p>46. Remissvar lämnas till utbildningsnämnden (UN-sekr@slu.se) senast den 29 mars 2019 där inget annat anges.</p>	Beslut
<p>47. Utbildningsnämnden bjuder i samarbete med programnämnderna och berörda studentkårer in till stormöten som genomförs i Alnarp, Umeå och Uppsala under februari-mars 2019.</p>	Beslut

48. Utbildningsnämnden bjuder i samarbete med programnämnderna och samverkansrådet in till rundabordssamtal den 10 april 2019 med både externa och interna deltagare.	Beslut
<hr/>	
Fortsatt beredning och beslut:	UN 2018-12-11
49. Fortsatt beredning sker genom separata projekt och uppdrag med gemensam koordinering (kommande projektgrupp för genomförandet av fördubblingsprojektet) genom utbildningsnämnden i samarbete med programnämnderna och universitetsadministrationen under våren 2019 och framöver. (Planerad resursinsats 500 tkr utöver ordinarie driftsmedel för utbildningsnämnden.)	Beslut
50. Finansiera extra studentinflytande under 2019 med 170 tkr, resurserna fördelas via SLUSS till berörda kårer eller studentrepresentanter.	Beslut
51. Uppmana universitetsadministrationen att klargöra den detaljerade tidplanen för det fortsatta arbetet. Redovisas till utbildningsnämnden senast i april 2019.	Beslut
52. Utbildningsnämnden beslutar i maj 2019 om tidplan för det fortsatta arbetet inklusive fördelning av ytterligare utvecklingsmedel.	53. Beslut
53. Utbildningsnämnden beslutar i maj 2019 om ett samlat förslag till programutbud inklusive programnamn. Styrelsen förväntas besluta i juni 2019 om programutbudet för 2020.	Beslut
54. Övergångsregler för befintliga studenter ska beslutas samtidigt som utbildningsplaner beslutas för nya studenter på motsvarande utbildning.	Beslut
55. Nya program behöver utlysas under minst tre år innan deras studentattraktivitet kan utvärderas.	Remiss

8.2 Tidplan

Flera av färdplanens förslag avser kvalitetsförstärkande insatser som bör integreras med det ordinarie arbetet och ingå i den så kallade årscykeln för utbildningens planering och beslut. När det gäller nya utbildningsprogram är startsträckan längre

och tiden för implementering ofta utsträckt över flera år. Detta är viktigt att ha i åtanke när färdplanens ambitioner ska förverkligas.

Generellt kan sägas att det tar upp till två år att ta ett nytt program från idé till utvecklat förslag, genom beslut och fram till programstart. Ett kandidatprogram tar sedan tre läsår innan alla kurser har getts för första gången och ytterligare ett par år innan utbildningsvolymen är fullt utbyggd.

För långa (5 år) utbildningsprogram riskerar detta att få till följd att en förändring inte hinner slutföras innan nästa påbörjas. Det har påpekats att under 2020/21 läser de agronomstudenter sitt sista år om de antogs till de nya programmen 2016. De studenter som är antagna i den tidigare studieordningen, det vill säga antagna fram till och med 2015 är nu inne på sitt fjärde år och de uppges i vissa avseenden ha kommit i kläm vid övergången till en ny kursstruktur.

Betydande milstolpar i färdplanen anges i tabell 8.2.1 med fokus på tidpunkter för beslut och start av nya utbildningsprogram. Tidsplanen presenteras även i en grafisk översikt, bilaga 20.

Tabell 8.2.1: Betydande milstolpar

Händelse	Beslut (plan)	Start (plan)
Hortonomutbildningen omvandlas till 3 + 2 år	Beslutades av styrelsen september 2017	Startade september 2018
Landskapsingenjör i Uppsala	Beslutades av styrelsen september 2018	Startar september 2019
Förordningsändring avseende längden på vissa yrkesexamina vid SLU	Regeringsbeslut förväntas våren 2019	Förväntas gälla för utbildning som genomförs från och med 2020
Jägmästar- och agronomutbildningarna omvandlas till 3 + 2 år	Styrelsen beslutar juni 2019	Startar september 2020
Landskapsarkitektutbildningarna omvandlas till 3 + 2 år	Styrelsen beslutar juni 2020	Startar september 2021
2 nya kandidat- och 2 nya masterprogram	Styrelsen beslutar juni 2020	Startar september 2021
Civilingenjörsexamen	Styrelsen ansöker om examensrätt hösten 2020	UKÄ beslutar ca 6 månader senare?
1 nytt civilingenjörsprogram	Styrelsen beslutar juni 2021	Startar september 2022
2 nya kandidat- och 2 nya masterprogram	Styrelsen beslutar juni 2021	Startar september 2022

Bilageförteckning

1. Projektplan fördubblat antal SLU-studenter 2018-09-06-1.pdf
2. Genomförda aktiviteter inför och under färdplansprojektet 2018_uppdaterad 2018-12-21.pdf
3. Utbildningskonferensens workshop fördubblat antal studenter 2018-08-23.pdf
4. Stormötenas förslag och synpunkter.pdf
5. ULS-StorStudU-möte 2018-10-23.pdf
6. Prefektmötets förslag om utbildningens fördubbling 2018-10-30.pdf
7. Sammanställning av intryck och reflektioner efter Wageningen-besöket okt 2018.pdf
8. PN-LT FN-LTV förslag fördubblat antal studenter 2018-11-14.pdf
9. PN-NJ underlag till färdplansgruppen 2018-11-19 ny bilaga.pdf
10. PN-S färdriktning skoglig utbildning rättat.pdf
11. PN-VH om agronom husdjur 2018-11-19.pdf
12. Omvärldsanalys - indikatorsuppföljning 2018.pdf
13. SLU studenter 2007 och 2017.pdf
14. Förslag på programkoncept 2018-12-20.docx
15. Hortonomexamenskrav.pdf
16. Flexiblare examenskrav 2018-10-15.pdf
17. Huvudområden förkunskaper progression_v181220.pdf
18. Inspel till fördubblingsprojeket om bredare studentrekrytering_181119.pdf
19. Namngivningsprinciper-UN-20181211-inkl-bilaga.pdf
20. Tidslinje 2019-2025.pdf

Bilagorna finns tillgängliga [här](#) på projektets Canvasforum. Kontakta Johan.Toren@slu.se om det är problem med åtkomsten till bilagorna.

- Inriktningsdokument för internationalisering av SLU:s utbildning på grundnivå och avancerad nivå (2019-2023) (SLU.ua.2018.1.1.1-4762) finns tillgängligt via medarbetarwebben.

Appendix: Begrepp

Begrepp	Definition som används här
Fristående student	Student som bedriver studier utan programkoppling.
Hp	Högskolepoäng: ett läsår består av 60 hp.
HST	Helårsstudent: en student som registrerar sig på 60 hp kurser under ett år.
Kurs	För varje kurs ska det finnas en kursplan. En kurs kan vara indelad i moduler.
Kursblock	I utbildningsdatabasen Slukurs används begreppet <i>kursblock</i> för att beskriva en samling kurser som det kan göras en gemensam antagning till. Se även <i>kurspaketering</i> och <i>program</i> .
Kurspaketering	I studiedokumentationssystemet Ladok används begreppet <i>kurspaketering</i> för att beskriva en samling kurser som det kan göras en gemensam antagning till. Se även <i>kursblock</i> och <i>program</i> .
Inriktning	Här avses en ämnesmässig inriktning av något slag, som definieras av akademien. Enligt högskoleförordningen ges generella examina en inriktning, som lärosätet beslutar. Till vissa program görs antagning till inriktningar, vilket på förhand definierar vad studenten förväntas läsa. Inom SLU förekommer även inriktningsbegreppet i dagligt tal för vissa yrkesexamina (agronom och hippolog), men det är inte grundat i högskoleförordningen.
Obligatorisk kurs	En kurs som uppfyller en del av kravet för en viss yrkesexamen. Se även <i>valbar kurs</i> och <i>valfri kurs</i> .
Program	För varje (utbildnings-)program ska det finnas en utbildningsplan. De kurser som ingår i programmet ska framgå av utbildningsplanen.
Programstudent	Student som är antagen till och har påbörjat studier på ett utbildningsprogram.
Specialisering	Specialisering används för att beskriva inom vilken/vilka inriktning/ar studenten fördjupar sig. I en programbeskrivning kan specialisering användas när jämförelser görs med likartade utbildningar på andra lärosäten. Det kan också handla om specialiseringsmöjligheter inom ett program, se <i>inriktning</i> och <i>stråk</i> .

Begrepp	Definition som används här
Strimma	Strimma beskriver ett pedagogiskt upplägg där någon aspekt, ofta gemensam för flera utbildningar, behandlas lågfrekvent, men återkommande under lång tid.
Struktur	Med struktur avses här sådana generella förutsättningar som gäller för flera utbildningar och inte är beroende av det ämnesmässiga innehållet. Några exempel: <ul style="list-style-type: none"> - För generella examina ska minst hälften av poängsumman vara inom huvudområdet. - För alla högskoleexamina krävs det ett självständigt arbete, omfattningen är dock olika. - Ett läsår är indelat i en höst- och vårtermin (med två perioder om 15 hp vardera) samt en sommartermin. - SUHF:s rekommendationer om förkunskapskrav sätter gemensamma (lägsta-)gränser för dessa.
Stråk	Stråk är främst ett studievägledande begrepp med avsikten att visa på en föreslagen väg genom utbildningen för att studenten ska uppnå viss <i>inriktning</i> eller <i>specialisering</i> . Inom ett program behöver det finnas valbara eller valfria kurser för att olika stråk ska kunna presenteras.
UN	Utbildningsnämnden
Valbar kurs	En kurs som kan väljas bland andra angivna kurser för att uppfylla en del av kravet för en viss yrkesexamen.
Valfri kurs	En kurs som ingår i ett generellt program. Eftersom en generell examen inte ställer krav på särskilda kurser, blir alla kurser valfria i ett generellt program. Dock medför förkunskapskrav att studenten inte kan röra sig helt fritt.
Utbildning	Här avses utbildning på grundnivå och avancerad nivå, vilket omfattar både anslags- och avgiftsfinansierade studenter, både kurser och program. Uppdragsutbildning ingår inte utom där det specifikt anges.
Utbytesstudent	Student som bedriver studier genom något utbytesprogram.

Fler begrepp och förkortningar finns definierade i SLU:s utbildningshandbok:
<https://internt.slu.se/stod-service/utbildning/grund--och-avancerad-utbildning/utbildningens-ramar/utbildningshandboken/>